Aan de raden en colleges van de gemeenten
in het werkgebied van de GGD West-Brabant

Kenmerk:	29897	Datum	28 maart 2024
Behandeld door	B. van Iersel	E-mail:	B.Iersel@ggdwestbrabant.nl
Onderwerp:	Aanbiedingsbrief (concept) beleidsbegroting 2025 en (concept) jaarstukken 2023 aan gemeenten West-Brabant		

Geachte raad, geacht college,

Hierbij ontvangt u de (concept) beleidsbegroting 2025 en de (concept) jaarstukken 2023 van de GGD West-Brabant. Het algemeen bestuur van de GGD besluit over deze begroting en de jaarstukken in haar vergadering van 11 juli 2024.

Inleiding begroting 2025

Begin februari 2024 stuurden we u onze kadernota 2025 toe. In deze kadernota beschreven we de inhoudelijke en financiële richtlijnen voor het komende jaar, welke de basis vormden voor de beleidsbegroting 2025. De beleidsbegroting 2025 is in lijn met de ambities en doelen uit onze toekomstvisie op de Publieke Gezondheid "wij maken *samen* gezond gewoon" en ons beleidsplan 2023-2026 opgesteld.

Wat vraagt uw aandacht in deze beleidsbegroting?

In deze begroting vertalen we het derde jaar van onze beleidsperiode 'Wij maken samen gezond gewoon 2023-2026' naar ons beleid voor 2025. We gaan samen op weg naar een gezond, veilig en gelukkig West-Brabant. We laten zien welke stappen we in 2025 zetten om samen gezond gewoon te maken. Waar in 2024 integraal werken en het bouwen aan een stevig fundament centraal stonden, bouwen we in 2025 hier op voort en verstevigen we onze werkzaamheden met onze partners. Dat betekent overigens geen pas op de plaats. We blijven stappen voorwaarts maken om onze ambitie te verwezenlijken.

Onze wettelijke taken en onze strategische ambities worden steeds beïnvloed door de ontwikkelingen van binnen en buiten de GGD. De belangrijkste ontwikkelingen die wij nu zien voor 2025 zijn de

transitie in de zorg. Het wordt steeds duidelijker dat ons huidige zorgstelsel niet houdbaar is: dubbele vergrijzing, personeelstekorten en toenemende druk op mantelzorgers; het moet anders. Met de landelijke beweging 'van zorg naar gezondheid' staat een gezonde fysieke en sociale leefomgeving volop in de aandacht. Preventie en het bevorderen van de gezondheid worden dé sleutel tot een toekomst, waarin mensen de hulp en ondersteuning krijgen op het moment dat zij die nodig hebben. Ons preventiebeleid is inclusief en effectief voor iedereen in West-Brabant.

De hervorming van de jeugdzorg heeft invloed op de werkzaamheden van de Jeugdgezondheidszorg van de GGD. Daarnaast zet de GGD de taken rondom infectieziektepreventie en de crisisrol nog steviger weg. Wij maken hierbij gebruik van de landelijke impuls 'Versterking Infectieziektepreventie en Pandemische paraatheid' en sluiten aan bij het LFI (Landelijke Functionaliteit Opschaling Infectieziekten). Ook onze inzet voor het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) in West-Brabant blijft in 2025 nog een belangrijk onderdeel van ons werk. We weten dat gezondheid in alle aspecten van de samenleving terugkomt: health in and for all policies!

Op financieel gebied zijn er beperkte aanpassingen doorgevoerd. Naast voortzetting van de kaders 2024 voor de beleidsbegroting 2025 is nog een beperkt aantal onderwerpen in deze beleidsbegroting opgenomen. Het betreft de autonome ontwikkelingen als indexering, het effect van het akkoord van de Cao 2024 en de financiële implicaties van de versterking van de medische lijn. Daarnaast is ook het financieel effect van de uitbreiding van werkzaamheden in de gemeente Breda opgenomen.

We dragen in 2025 op de volgende manier bij aan de ambities vanuit onze vier pijlers van de toekomstvisie 'we maken *samen* gezond gewoon'.

1. Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

1.1 Eerlijk geluid

- De GGD richt -samen met universiteiten- een duurzame projectmonitor in, waarin voortgang, effect op de doelgroep en omvang van de doelgroep vanuit de IZA/GALA-trajecten gevolgd worden. Hiervoor verzamelen we data over instellingsgrenzen heen.

1.2 Gedurfd geluid

- We adviseren private werkgevers over mogelijkheden om bij te dragen aan fysiek en mentaal vitale werknemers.

1.3 Vernieuwend geluid

- We ontwikkelen nieuwe methodieken en interventies en doen dit altijd met betrokkenheid van inwoners.

2. *Zelf, maar niet alleen*

2.1 Eerlijk geluid

- We verbreden ons zicht op de kwetsbare doelgroepen met behulp van onderzoeksmethoden die gericht zijn op het bereiken van die doelgroepen en het ophalen van hun gezondheidssituatie en behoeften. Hierbij benutten we ook beschikbare data van onze partners.

2.2 Gedurfd geluid

- We investeren ongelijk in gelijke gezondheidskansen en benoemen díe specifieke doelgroepen en inzet , waar en waarmee we de meeste impact maken.

2.3 Vernieuwend geluid

- We brengen integrale advisering vanuit het gedachtegoed van Health in all Policies in de praktijk door op thema's expertises bij elkaar te brengen en mee te nemen in één advies.
- We werken een samenhangende aanpak uit waarmee we

3. *Overal om ons heen, binnen en buiten*

3.1 Eerlijk geluid

- We adviseren integraal over de inrichting van de leefomgeving en maken daarbij vooral gebruik van de landelijke GGD Kernwaarden gezonde leefomgeving, de Brabantse Omgevingsscan en het GGD-portaal Omgevingsadvies.

3.2 Gedurfd geluid

- In onze advisering onderstrepen we het belang van integrale en domeinoverstijgende samenwerking als belangrijke voorwaarde om een gezonde leefomgeving te realiseren.
- We adviseren op het verkleinen van gezondheidsverschillen door het gezond inrichten van de leefomgeving in kwetsbare wijken.

3.3 Vernieuwend geluid

- Vanuit onze hoofdtaken leveren we een belangrijke bijdrage aan Planetary Health.

4. Iedereen verschillend, allemaal gelijk

4.1 Eerlijk geluid

- Onze informatie bieden we aan in heldere taal en op B1 taalniveau.

4.2 Gedurfd geluid

- We werken vanuit het actieplan inwonerbetrokkenheid, zodat inwoners altijd betrokken zijn bij de ontwikkeling van beleid en interventies.

4.3 Vernieuwend geluid

- We zetten samen met onze partners een omnichannel platform op, waar gezondheidsinformatie en preventieaanbod samenkomen.

De toekomstbestendige GGD

Om als organisatie impact te maken op de gezondheid van onze inwoners moeten we ons blijven ontwikkelen. De GGD heeft de afgelopen jaren een stevig fundament gelegd, maar heeft nog steeds te maken met grote uitdagingen. Zowel inhoudelijk als personeel en financieel. We gaan de uitdaging aan om bedreigingen om te buigen naar kansen en mogelijkheden. Gesteund door onze gemeenten en in een krachtig netwerk met partners krijgen we dit samen voor elkaar.

Begrotingswijziging 2024 inzake uitvoering taken JGZ 0-4 jaar Gemeente Breda

Het algemeen bestuur heeft in haar vergadering van 28 maart de begrotingswijziging 2024 inzake de uitvoering taken JGZ 0-4 jaar voor de gemeente Breda vastgesteld. De GGD West-Brabant verricht per 1 januari 2024 deze taken voor de gehele gemeente in plaats van alleen voor de buitengebieden. De uitvoering van deze taken heeft ook financiële implicaties voor de begroting 2024 van de GGD en voor de deelnemersbijdrage van de gemeente Breda. De deelnemersbijdrage voor de gemeente Breda stijgt met €2.330.004.

Naast bovenstaande stijging van de deelnemersbijdrage worden de overige baten en lasten in lijn gebracht met de huidige prognose van de kosten die de uitvoering van deze taken met zich meebrengt.

Jaarverslag 2023

In het jaarverslag brengen wij u inhoudelijk en financieel op de hoogte hoe de GGD West-Brabant in 2023 haar resultaten heeft bereikt. We zijn na enkele uitdagende jaren weer terug naar ‘normaal’ gegaan als samenleving. Ook binnen de GGD hebben we onze reguliere taken weer volledig

opgepakt. Onze medewerkers hebben heel hard gewerkt om de achterstanden, die door corona waren ontstaan, weg te werken. We zijn er trots op dat we gezamenlijk dit mooie resultaat hebben bereikt. In de bijlage van dit jaarverslag is een aantal indicatoren op gemeenteniveau weergegeven. Deze factsheets zijn dit jaar voor het eerst als een extra service opgesteld op basis van de beschikbare gemeentecijfers. Dit wordt in 2024 verder doorontwikkeld, mits naar tevredenheid van onze gemeenten.

Financieel resultaat jaarrekening 2023

Het financieel resultaat over 2023 bedraagt totaal - €40.000 (negatief). In de vergadering van het algemeen bestuur van 28 maart hebben we een toelichting gegeven op dit resultaat. In de jaarstukken kunt u teruglezen welke positieve en negatieve effecten ten grondslag liggen aan dit resultaat over boekjaar 2023. Tevens is in de vergadering het voorstel besproken om dit verlies te compenseren middels de bestemmingsreserve risico plustaken. Hierover neemt het algemeen bestuur een besluit in haar vergadering op 11 juli 2024.

Accountantsverklaring jaarstukken 2023

Sinds 2020 ontvangt de GGD op zowel getrouwheid als rechtmatigheid een goedkeurende controleverklaring. Ook voor 2023 verwachten we wederom een goedkeurende verklaring te ontvangen. In tegenstelling tot 2022 is dit echter het eerste jaar dat we een zogeheten rechtmatigheidsverantwoording afgeven. Dat betekent dat onze accountant alleen nog een controleverklaring afgeeft over de getrouwheid (inclusief de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording). Ongetwijfeld heeft u de ontwikkelingen rondom rechtmatigheidsverantwoording ook binnen uw gemeente meegekregen. Deze ontwikkeling maakt dat wij voorlopig geen definitief accountantsverslag kunnen ontvangen. Zodra wij deze ontvangen zullen wij dit uiteraard met u delen. Wel hebben wij in onze jaarstukken, zoals eerder ook beoogd, de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijkse bestuur opgenomen. Het dagelijks bestuur heeft conform het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol 3% van de lasten als verantwoordingsgrens gehanteerd. Uit de rechtmatigheidsverantwoording blijkt dat er geen rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden zijn boven deze verantwoordingsgrens.

Zienswijzetraject

De zienswijzen op de beleidsbegroting 2025 die we vóór 17 juni 2024 ontvangen, kunnen we verwerken in de bestuursstukken die we aan ons algemeen bestuur aanbieden, in voorbereiding op hun vergadering van 11 juli 2024. We ontvangen deze graag per mail via directiesecretariaat@ggdwb.nl.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Graag zijn wij bereid om onze begroting toe te lichten. U kunt hiervoor contact opnemen met Bianca van Iersel, directiesecretaris, b.iersel@ggdwestbrabant.nl of 06-42336895. Daarnaast worden de raden op korte termijn uitgenodigd

voor een webinar waarin we gelegenheid bieden om over onze begroting 2025 van gedachten te wisselen.

Met hartelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de GGD West-Brabant,
Namens deze,

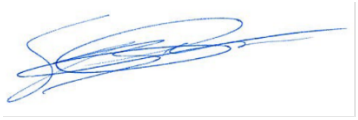

S. Baan
Directeur publieke gezondheid

Bijlagen:

- (Concept) begroting 2025 GGD West-Brabant
- Reactie GGD West-Brabant op ingekomen richtlijnen begroting 2025
- (Concept) jaarstukken 2023 GGD West-Brabant
- Bijlage jaarstukken 2023: Factsheets productiecijfers 2023 per gemeente
- Getekend voorblad AB 2e BGW 2024 en stavaza uitbreiding JGZ 0-4 jaar Breda

Copy: ambtenaren volksgezondheid en financiële ambtenaren van de West Brabantse gemeenten en provincie.

Beleidsbegroting 2025

Voor een gezond, veilig en gelukkig West-Brabant

Start

Vastgesteld door het algemeen bestuur | 28 maart 2024

GGD West-Brabant

Inhoud

Voorwoord		**3**
1	**Inleiding**	**6**
2	**Ambities en doelen**	**11**
3	**De toekomstbestendige GGD**	**24**
4	**Totaalkosten per gemeente**	**28**
5	**Samenwerkingsverbanden**	**35**
6	**Onderhoud kapitaalgoederen**	**38**
7	**Financiering**	**41**
8	**Weerstandsvermogen**	**47**
9	**Exploitatieresultaat**	**57**
10	**Incidentele baten en lasten**	**60**
11	**Bijlagen**	**62**

- Reserves en voorzieningen
- Bijdragen deelnemende gemeenten
- Verbonden partijen voor de gemeentebegrotingen 2024
- Dit is de GGD
- Overzicht toepassing richtlijnen Nota Verbonden Partijen

Voorwoord

Voorwoord

Voor u ligt onze beleidsbegroting voor 2025. In deze begroting vertalen we het derde jaar van onze beleidsperiode 'Wij maken *samen* gezond gewoon 2023-2026' naar ons beleid voor 2025. We gaan samen op weg naar een gezond, veilig en gelukkig West-Brabant. We laten zien welke stappen we in 2025 zetten om samen gezond gewoon te maken. Waar in 2024 integraal werken en het bouwen aan een stevig fundament centraal stonden, bouwen we in 2025 hier op voort en verstevigen we onze werkzaamheden met onze partners. Dat betekent overigens geen pas op de plaats. We blijven stappen voorwaarts maken om onze ambitie te verwezenlijken. Er komen nieuwe thema's en doelen bij en sommige thema's uit 2024 zetten we voort. We weten dat gezond nog lang niet voor iedereen gewoon is. De praktijk is soms weerbarstiger dan we zouden willen.

Het is fijn om nu weer volop te werken aan onze reguliere taken en hierbij veel contact te hebben met onze inwoners van West-Brabant. Zo bewegen we met de samenleving mee. Door intensief samen te werken met inwoners, gemeenten, andere GGD'en, Provincie, (zorg)partners en ondernemers uit de regio willen we de gezondheidskansen voor iedereen vergroten.

Behalve voor de lichamelijke gezondheid hebben we ook oog voor de mentale gezondheid. Onder meer door ons werk vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). We verleggen de focus van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag. Daar dragen wij graag ons steentje aan bij.

Als uitvoeringsorganisatie van de Publieke Gezondheid houden we de gezondheid in de gaten, stimuleren we gezond gedrag en beschermen we mensen tegen bedreigingen zoals infectieziektes. De GGD heeft een unieke en belangrijke rol in het beschermen, bevorderen en bewaken van de publieke gezondheid. We nemen de komende jaren explicieter positie in op het gebied van een gezonde en veilige leefomgeving. We hebben de Green Deal voor duurzame zorg onderschreven en gaan in 2025 de werkzaamheden hiervoor versnellen om zo via de weg van de planetaire gezondheid de publieke gezondheid te versterken. Dit is nodig om negatieve gezondheidseffecten voor de huidige en toekomstige generaties te voorkomen. De meest duurzame zorg is immers de zorg die niet geleverd hoeft te worden. Zo maken we *samen* gezond gewoon.

Voorwoord

We streven er ook in 2025 naar dat iedereen in West-Brabant gezond, veilig en gelukkig opgroeit, leeft en werkt!

Namens het dagelijks bestuur van de GGD West-Brabant,
28 maart 2024

Marian Witte, voorzitter

Sebastiaan Baan, secretaris

1. Inleiding

Samenwerken aan gezondheid in West-Brabant

Gezondheid vanzelfsprekend maken, als prioriteit voor de toekomst, met voor iedereen een eerlijke kans op een zo gezond mogelijk leven, in een omgeving die ons gezond maakt en houdt. Dat is ons doel. Een uitdagende ambitie die we alleen bereiken als we de handen ineenslaan. We laten hiervoor ons eerlijke, gedurfde en vernieuwende geluid horen!

De zorg is in transitie. Het wordt steeds duidelijker dat ons huidige zorgstelsel niet houdbaar is: dubbele vergrijzing, de toenemende druk op mantelzorgers en personeelstekorten; het moet anders. Met de landelijke beweging 'van zorg naar gezondheid' staat een gezonde fysieke en sociale leefomgeving volop in de aandacht. Preventie en het bevorderen van de gezondheid worden dé sleutel tot een toekomst, waarin mensen de hulp en ondersteuning krijgen op het moment dat zij die nodig hebben. Ons preventiebeleid is inclusief en moet effectief zijn voor iedereen in West-Brabant. De hervorming van de jeugdzorg heeft invloed op de werkzaamheden van de Jeugdgezondheidszorg van de GGD.

De precieze impact is nu nog niet helder. Daarnaast zal de GGD de taken rondom infectieziektepreventie en de crisisrol nog steviger wegzetten. Wij maken hierbij gebruik van de landelijke impuls 'Versterking Infectieziektepreventie en Pandemische paraatheid' en sluiten aan bij de Landelijke Functionaliteit Opschaling Infectieziekten (LFI).

Ook onze inzet voor het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) in West-Brabant blijft in 2025 een belangrijk onderdeel van ons werk. We weten dat gezondheid in alle aspecten van de samenleving terugkomt: health in and for all policies!

Leeswijzer en vervolg

In deze beleidsbegroting laten we de GGD in één oogopslag zien. Daarna beschrijven we onze ambities en doelen voor 2025, met als basis onze toekomstvisie tot 2033 en het beleidsplan 2023-2026. Ook beschrijven we hoe we de resultaten van onze doelen meten. Vervolgens gaat het in hoofdstuk 4 over de gemeentelijke bijdragen 2025. De wettelijk verplichte onderwerpen en de financiële begroting voor 2025 volgen daarna.

De begroting is opgezet volgens de kaders die ons algemeen bestuur op 31 januari 2024 heeft vastgesteld. Na vaststelling van de concept beleidsbegroting door het algemeen bestuur op 28 maart 2024 kunnen de gemeenteraden van West-Brabant hun zienswijze kenbaar maken. Deze worden meegenomen in de bespreking en vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur op 11 juli 2024.

De GGD in een oogopslag

Mensen en werkgebied

721.978 inwoners in 16 gemeenten, waarvan

- kinderen 0 t/m 18 jaar 138.526
  - 26.827 kinderen 0 t/m 3 jaar
  - 111.699 kinderen 4 t/m 18 jaar
- volwassenen 19 t/m 65 jaar 431.266
- ouderen ouder dan 65 jaar 152.186

Bijdragen door gemeenten (o.b.v. gemeentelijke bijdrage) aan de producten

• Infectieziektenbestrijding	€ 4.890.609
• Jeugdgezondheid	€ 13.932.821
• Rijksvaccinatieprogramma	€ 1.320.513
• Lokaal gezondheidsbeleid	€ 2.653.495
• Gezonde en veilige leefomgeving	€ 2.717.097
• Kwetsbare groepen	€ 1.964.312
• CAO impact	€ 442.419

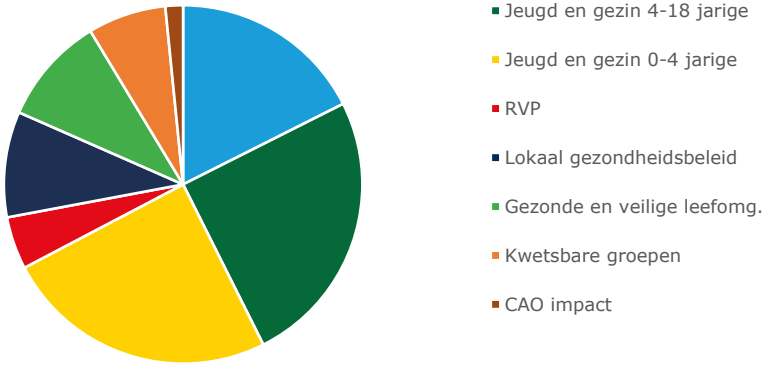

Inkomsten

Inkomsten totaal	€ 41 miljoen
• Gemeentelijke bijdrage	€ 27 miljoen
• Opbrengst uit tarieven	€ 2 miljoen
• Overige opbrengsten	€ 11 miljoen

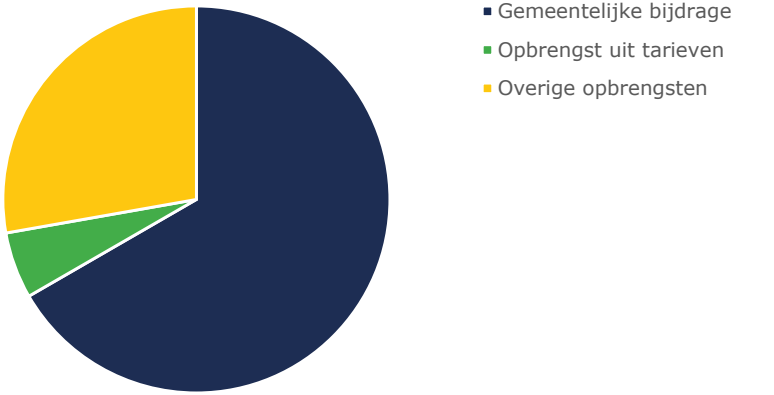

2. Ambities en doelen

2.1 Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

2.2 Iedereen verschillend, allemaal gelijk

2.3 Overal om ons heen, binnen en buiten

2.4 Zelf, maar niet alleen

Ambities en doelen 2025

Inleiding

In dit hoofdstuk geven we onze ambities weer en beschrijven we per ambitie welke doelen we in 2025 willen bereiken. We doen dit aan de hand van onze toekomstvisie voor Publieke Gezondheid tot 2033 en ons beleidsplan 2023-2026. Onze visie behelst een langere periode, omdat de uitdagingen om een langere adem vragen van de samenleving, onze gemeenten en daarmee ook van onze GGD. We maken samen gezond gewoon door ons 'Gezonde Geluid' te laten horen. Dat vraagt om lef en het uitbreiden en slim inzetten van ons netwerk. We zetten gezondheid op één en werken samen om ons (tegen)geluid nog harder te laten klinken. We treden buiten de gebaande paden als dit nodig is en kiezen voor nieuwe werkwijzen en technologieën om mensen te helpen bij het maken van gezonde keuzes. Ons uitganspunt hierbij is Positieve Gezondheid.

1. Voorkomen als het kan, beschermen als het moet

Ambitie: In 2027 heeft de GGD, samen met partners, voor inwoners een fundament gebouwd voor een gerichte regionale en lokale aanpak op het gebied van preventie en gezondheid.

Preventie is dé sleutel tot een gezonde toekomst. Daarom zetten we daar vol op in, vanuit het principe van positieve gezondheid. Maar natuurlijk helpen we ook mensen, waar dat nodig is.

Onze inzet in 2025

Structurele versterking van de Infectieziekte-bestrijding / Pandemische Paraatheid

Met de aanpassing van de Wet publieke gezondheid wil het ministerie van VWS de Pandemische Paraatheid verhogen en de bestrijding van infectieziekten versterken. In 2023 en 2024 waren extra middelen ter beschikking vanuit VWS (VIP). In 2023 is een landelijk onderzoek uitgevoerd, omdat de bestaande visienormen (‘hoeveel formatie heb je nodig?’) en het kader verouderd en aan herziening toe waren. Op basis van de uitkomsten hiervan moeten we onze formatie uitbreiden om ook toekomstbestendig te zijn. De exacte invulling is nu nog niet bekend, maar in 2025 realiseren we dit en daarmee voeren we in 2025 en de jaren erna onze infectieziektebestrijdingstaken uit en borgen we deze in ons reguliere werk.

Inrichting van een vaccinatie-expertisecentrum

We willen dat in 2025 onze inwoners (jong en oud) voor alle benodigde vaccinaties naar ons vaccinatie-expertisecentrum gaan; ook voor reizigersvaccinaties en vaccinaties op maat die voorkomen dat zij ziek worden. We willen meerdere locaties in onze regio, die laagdrempelig toegankelijk zijn voor onze inwoners.

Op deze manier dragen we bij aan het verbeteren van het bereik van kwetsbare groepen.

We organiseren deze werkzaamheden passend bij de tijd en in lijn met ontwikkelingen in het Rijksvaccinatieprogramma.

Werken vanuit het Integraal Zorgakkoord & Gezond en Actief Leven Akkoord

Het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) vormen de basis voor de omslag van zorg naar gezondheid. Door in te zetten op preventie en eerdere toeleiding naar passende zorg kan zwaardere zorg worden voorkomen. Het ministerie van VWS ziet hierin een grote(re) rol voor gemeenten. Zij kunnen lokaal én regionaal een sterke preventie-infrastructuur inrichten. Zeker wanneer dit gebeurt in samenwerking met zorgverzekeraars en zorg- en welzijnsorganisaties, betekent dat een volgende en minder vrijblijvende stap op weg naar het behalen van de gezondheidsdoelen. In West-Brabant heeft de GGD in 2025 hierin een coördinerende rol. Maar ook in de uitvoering dragen we hieraan bij door interventies in te zetten die impact maken en regionaal worden opgepakt waar dit kan en lokaal waar het moet.

Inzet op de ketenaanpakken Gezond en Actief Leven Akkoord

Uiterlijk 1 januari 2025 hebben zorgverzekeraars en gemeenten niet-vrijblijvende regionale samenwerkingsafspraken gemaakt over gezondheidsbevordering. Ook zijn afspraken gemaakt over het toewerken naar een landelijk en duurzaam aanbod van vijf erkende ketenaanpakken die meerdere (gemeentelijke) domeinen beslaan: de gecombineerde leefstijlinterventie (GLI), de aanpak overgewicht en obesitas bij kinderen (KNNG), valpreventie bij ouderen, Welzijn op Recept en Kansrijke Start. Na implementatie van de ketenaanpakken monitoren we de toegang en instroom en ondernemen we acties als deze onvoldoende blijken te zijn.

Versterking (regionale) kennis en adviesfunctie

In het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) versterkt de GGD de (regionale) kennis- en adviesfunctie. Dit doen we in samenwerking met de twee andere Brabantse GGD'en, omdat we daarmee inhoudelijk één advies delen met onze inwoners en efficiënter kunnen werken.

We dragen in 2025 bij aan deze ambitie door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

1.1 Eerlijk geluid

- De GGD richt -samen met universiteiten- een duurzame projectmonitor in, waarin voortgang, effect op de doelgroep en omvang van de doelgroep vanuit de IZA/GALA-trajecten gevolgd worden. Hiervoor verzamelen we data over onze eigen grenzen heen.

1.2 Gedurfd geluid

- We adviseren en stimuleren private werkgevers over mogelijkheden om bij te dragen aan fysiek en mentaal vitale werknemers.

1.3 Vernieuwend geluid

- We ontwikkelen nieuwe methodieken en interventies en doen dit altijd met betrokkenheid van inwoners.

Hoe maken we in 2025 het resultaat van onze bijdrage aan deze ambitie inzichtelijk?

Met een duurzame (project)monitor monitoren we de voortgang, het effect op de doelgroep en de omvang van de doelgroep.

2. Iedereen verschillend, allemaal gelijk

Ambitie: In 2027 zien we de groei in gezonde levensjaren bij iedereen in West-Brabant toenemen, waarbij de GGD focust op de groep die dit het hardst nodig heeft.

We zijn allemaal anders, maar willen uiteindelijk allemaal hetzelfde: gezond opgroeien en vitaal oud worden. Dat moet écht voor iedereen mogelijk zijn. Wij maken ons sterk voor iedereen in kwetsbare situaties.

Onze inzet in 2025

Aansluiten bij de gezondheidsvaardigheden van mensen

Een belangrijke voorwaarde voor gelijke kansen op gezondheid is zelf kunnen beslissen over zaken die je gezondheid raken. Dat betekent: zelf informatie kunnen vinden, begrijpend kunnen lezen en informatie met eigen regie kunnen toepassen. In 2025 is dit het speerpunt. Onze medewerkers met direct klantcontact zijn in 2025 getraind via de e-learning op het gebied van gezondheidsvaardigheden en brengen dit in de praktijk. We monitoren het resultaat hiervan. Daarnaast adviseren we onze partners over de aanpak van gezondheidsvaardigheden in de IZA/GALA plannen. Het aansluiten bij de gezondheidsvaardigheden van mensen vraagt ook om passende communicatie in de eigen taal en om outreachend werken. Ook voor de inwoners die ons wel makkelijk weten te vinden, zetten we gerichte communicatie in, bijvoorbeeld meer digitaal. In 2025 geven we hier samen met partners en inwoners verder vorm aan.

Nog meer zorg op maat

Vanaf 2024 werken we binnen de Jeugdgezondheidszorg vanuit het nieuwe Landelijk Professioneel Kader (LPK) online en offline. Hiermee kunnen we met de jeugd en hun ouders samen afspraken maken over wat specifiek nodig en gewenst is. Dit kan zowel minder als meer contact betekenen in 2025. Daarnaast werken we digitaal waar het kan en fysiek waar het nodig is.
We zorgen ervoor dat we de gezondheidssituatie van mensen met minder kansen in beeld krijgen en verbeteren. In 2024 lag onze focus op nieuwkomers (asielzoekers, Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV'ers), Oekraïense vluchtelingen, statushouders en arbeidsmigranten) en de verbinding met diverse wijkaanpakken. Het werk voor nieuwkomers zetten we in 2025 voort. Daarnaast richten

we ons meer op de gezondheid van mensen met een licht verstandelijke beperking.

Wijk-GGD'er

In een aantal gemeenten leveren we een wijk-GGD'er, die in een onafhankelijk rol mensen zo vroeg mogelijk toe leidt naar passende zorg in het netwerk van de betreffende gemeente. De GGD levert hiermee een belangrijke bijdrage aan gelijke gezondheidskansen voor een groep (potentieel) kwetsbare inwoners. Daarom gaan we nu, in samenspraak met de GGZ, de wijk-GGD'er in de hele regio aanbieden en dus in alle gemeenten. Dit zorgt voor meer gelijkheid in een bijdrage aan gelijke gezondheidskansen, meer efficiency en flexibiliteit en verdere professionalisering van de wijk-GGD'er.

Uitvoering Forensische Zorg

De forensische geneeskunde is volop in beweging en kent een aantal grote uitdagingen. In 2025 hebben we, samen met de buur-GGD'en, de forensische geneeskunde duurzaam ingericht. We zien daarbij een onderscheid tussen wettelijke taken (Forensische Medische Expertise (FME), lijkschouw) en activiteiten die door de markt mogen worden uitgevoerd, zoals de medische arrestantenzorg (MAZ). Deze zorg is in 2024 aanbesteed door de politie. We werken samen met de Forensisch Artsen Rotterdam Rijnmond (FARR) in een publiek-private oplossing voor de korte termijn en met continuïteit voor de langere termijn. Parallel hieraan onderzoeken we of we op termijn weer zelfstandig forensische diensten kunnen aanbieden.

We dragen in 2025 bij aan deze ambitie door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

2.1 Eerlijk geluid

- We verbreden ons zicht op de kwetsbare doelgroepen met behulp van onderzoeksmethoden die gericht zijn op het bereiken van die doelgroepen en het ophalen van hun gezondheidssituatie en behoeften. Hierbij benutten we ook beschikbare data van onze partners.

2.2 Gedurfd geluid

- We investeren ongelijk in gelijke gezondheidskansen en benoemen díe specifieke doelgroepen en inzet, waar en waarmee we de meeste impact maken.

2.3 Vernieuwend geluid

- We brengen integrale advisering vanuit het gedachtegoed van Health in all Policies in de praktijk door op thema's

expertises bij elkaar te brengen en mee te nemen in één advies.
- We werken een samenhangende aanpak uit waarmee we ervaringskennis en cultuursensitiviteit van buiten naar binnen halen en borgen dit in onze werkwijze en organisatiestructuur.

Hoe maken we in 2025 het resultaat van onze bijdrage aan deze ambitie inzichtelijk?
We monitoren het bereik van de kwetsbare doelgroepen, waaronder jeugdigen (met ETM-score van 3 of hoger).

3. Overal om ons heen, binnen en buiten

Ambitie: In 2027 zijn gezondheid, (sociale) veiligheid en duurzaamheid prioriteit in de leefomgeving en wijkontwikkeling

Gezond leven start met een omgeving die daarop is ingericht. Daarom zetten we gezondheid en veiligheid altijd voorop: zowel binnen als buiten, online en offline.

Onze inzet in 2025

Evaluatie van ons werk vanuit de Omgevingswet
In 2025 evalueren we onze eerste werkzaamheden na de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Sluiten onze taken, ervaringen en de afspraken die we daarover in- en extern met gemeenten hebben gemaakt, aan bij de behoeften?

En hebben we voldoende bijgedragen aan de gezamenlijke ambitie om gezondheid mee te nemen in ruimtelijke ontwikkelingen? Dat toetsen we en zo nodig passen we op basis hiervan onze werkzaamheden aan.

*Inzet op Planetary Health**

In 2025 zetten we de stap van Omgevingswet en gezonde leefomgeving naar Planetary Health. We versterken de rol van de GGD in het thema Planetary Health voor onze inwoners en gemeenten. Hieronder vallen activiteiten op het gebied van duurzame bedrijfsvoering, maar ook en vooral het verbreden van duurzaamheid en klimaat naar Planetary Health. Een slechte staat van onze planeet is namelijk de grootste bedreiging van de publieke gezondheid. Denk aan de toegang tot schoon drinkwater, extreme hitte, infectieziekten en achteruitgang van natuur. Ook is er een groter risico op sterfte, ziekte en schade door overstromingen, stormen en droogte. De lijst is oneindig en bevat allerlei thema's die de kern van ons werk als GGD raken. Dit maakt dat wij als organisatie kennis moeten verzamelen over de specifieke uitdagingen in ons werkgebied en kansen moeten grijpen om negatieve gevolgen te voorkomen. In 2025 is duurzaamheid en de verbinding hiervan met gezondheid een onlosmakelijk kernonderdeel van ons werk, zowel in onze advisering als in onze bedrijfsvoering.

Aandacht voor sociale veiligheid

Ook in 2025 zijn we, samen met het onderwijs, het verenigingsleven, met ouders en kinderen in gesprek over de impact van social media, het telefoongebruik op school en een gezond dag- en nachtritme.

* We gebruiken hier een nieuw begrip dat voortkomt uit het idee dat veranderingen in omgeving en gezondheid direct samenhangen met de gezondheid van onze planeet. Planetary Health vereist een beweging, waarbij wetenschap, politiek, bedrijfsleven en burgers gezamenlijk optrekken om tot fundamentele veranderingen te komen voor het behoud van de biodiversiteit en de bescherming van het milieu en onze voedselvoorziening en gezondheidszorg.

We dragen in 2025 bij aan deze ambitie door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

3.1 Eerlijk geluid

- We adviseren integraal over de inrichting van de leefomgeving en maken daarbij vooral gebruik van de landelijke GGD Kernwaarden gezonde leefomgeving, de Brabantse Omgevingsscan en het GGD-portaal Omgevingsadvies.

3.2 Gedurfd geluid

- In onze advisering onderstrepen we het belang van integrale en domeinoverstijgende samenwerking als belangrijke voorwaarde om een gezonde leefomgeving te realiseren.
- We adviseren op het verkleinen van gezondheidsverschillen door het gezond inrichten van de leefomgeving in kwetsbare wijken.

3.3 Vernieuwend geluid

- Vanuit onze hoofdtaken leveren we een belangrijke bijdrage aan Planetary Health.

Hoe maken we in 2025 het resultaat van onze bijdrage aan deze ambitie inzichtelijk?

Via onderzoek hebben we inzicht in werkzame methoden om inwoners te bereiken en te betrekken bij de ontwikkeling en het gebruik van een gezonde leefomgeving in hun wijk. Hierbij gaat het om het bevorderen van gezonde keuzes, sociale cohesie, veiligheid en prettig samenleven. Bij dit onderzoek zijn naast de GGD West-Brabant, Het PON & Telos, Tilburg University (Tranzo, AWPG Brabant), het RIVM, Pharos en de provincie Noord-Brabant betrokken.

4. Zelf, maar niet alleen

AMBITIE: In 2027 zijn kennis en informatie om zelf regie te kunnen nemen en houden laagdrempelig beschikbaar in West-Brabant.

Niets is zo persoonlijk als je eigen gezondheid. Maar niemand hoeft het alleen te doen. Onze kennis is bruikbaar en vindbaar. Samen met onze inwoners gaan we een volgende stap zetten in gezondheidswinst.

Onze inzet in 2025

Informatie altijd bereikbaar

In 2025 is onze kennis toegankelijk voor alle inwoners, zodat zij hiermee regie op hun eigen gezondheid kunnen voeren. We zijn inmiddels gestart met de mogelijkheden van Artificial Intelligence (AI) om inwoners nog beter en actueler te kunnen informeren bij gezondheidsvragen. Dit is onderdeel van de doorontwikkeling van onze digitale platformen waarmee inwoners 24/7 antwoorden kunnen krijgen op hun vragen op een manier die aansluit bij hun behoefte. Dit kan een webinar, chat of achtergrondinformatie zijn, maar ook een online consult.

Een gezamenlijk aanbod

Zowel wij als onze partners in de regio beschikken over veel kennis en kunde als het gaat om gezondheid en het preventie-aanbod. We zetten samen met (keten)partners een omnichannel platform op, waar gezondheidsinformatie en preventieaanbod samenkomen. Op die manier weten inwoners waar zij alle informatie kunnen vinden en hoe zij hun eigen gezondheid kunnen bevorderen.

Onze kennis in heldere taal

Onze kennis is van en voor alle inwoners van West-Brabant. Daarom willen we dat iedere inwoner deze kennis ook kan begrijpen en zelf kan toepassen. We bieden onze informatie in heldere taal aan en werken waar mogelijk met het B1 taalniveau.

Inwoners echt een stem geven

We kunnen niet praten over eigen regie als we inwoners niet aan de voorkant betrekken bij het ontwikkelen van beleid. We maken een actieplan voor inwonerbetrokkenheid. Waarin we beschrijven in welke mate en tot welk niveau de participatie van inwoners bij ons beleid zinvol en mogelijk

is; hoe we dat vormgeven en hoe we inwonerbetrokkenheid en ervaringsdeskundigheid in onze organisatie en onze werkzaamheden inbedden.

We dragen in 2025 bij aan deze ambitie door ons gezonde geluid te laten horen op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

4.1 Eerlijk geluid

- Onze informatie bieden we aan in heldere taal en op B1 taalniveau.

4.2 Gedurfd geluid

- We werken vanuit het actieplan inwonerbetrokkenheid, zodat inwoners altijd betrokken zijn bij de ontwikkeling van beleid en interventies.

4.3 Vernieuwend geluid

- We zetten samen met onze partners een omnichannel platform op, waar gezondheidsinformatie en preventie-aanbod samenkomen.

Hoe maken we in 2025 het resultaat van onze bijdrage aan deze ambitie inzichtelijk?

We meten of inwoners weten waarvoor ze terecht kunnen bij de GGD West-Brabant en waar ze de informatie kunnen vinden die ze nodig hebben.

Monitoring op voortgang van onze ambities uit het beleidsplan 2023-2026

We zetten in 2025 in op meer resultaatgerichte, waardegedreven indicatoren op basis van 'small data en big story's'. We vinden het belangrijk dat we het eerlijke, gedurfde en vernieuwende verhaal vertellen, ondersteund door data: tel & vertel! Het gaat niet om de vinkjes maar om de vonkjes, die onze bijdrage aan een gezond, veilig en gelukkig West-Brabant inzichtelijk maken. Dit betekent dat we kwantitatief, maar vooral ook kwalitatief onze voortgang monitoren. We meten de resultaten van onze ambities en doelen aan de hand van verhalen van onze inwoners en partners en, waar het kan, onderbouwd met data. Hoe ervaren zij onze dienstverlening en hoe draagt die bij aan hun gezondheid? Op basis hiervan kunnen we bijsturen als dit nodig is en ons richting het bestuur en onze gemeenten jaarlijks verantwoorden.

Daarnaast gebruiken we kwantitatieve productiegegevens voor onze interne sturing. De jaarresultaten hiervan worden in een aparte bijlage zowel regionaal als, waar mogelijk, lokaal bij het jaarverslag over dit begrotingsjaar ter kennisgeving opgenomen.

3. De toekomst-bestendige GGD

De toekomstbestendige GGD

Om als organisatie impact te maken op de gezondheid van onze inwoners moeten we ons blijven ontwikkelen. De GGD heeft de afgelopen jaren haar fundament verstevigd en tegelijk zien we een maatschappij die meer van ons vraagt dan we voorheen konden bieden. De GGD verandert mee met de maatschappij en dat betekent dat wij continue ons werk aanpassen aan de kansen en mogelijkheden van onze samenleving. Gesteund door onze gemeenten en in een krachtig netwerk met partners realiseren we dit samen.

Onze inzet in 2025

De toekomstbestendige organisatie is duurzaam

Onze bijdrage aan duurzaamheid is noodzakelijk. De GGD is een organisatie met een voorbeeldfunctie. De GGD maakt van duurzaamheid (intern en extern) een speerpunt. Denk aan duurzaamheidsverslaglegging, regels om wegwerp plastic te verminderen et cetera. Anderzijds is de zorgsector verantwoordelijk voor ongeveer zeven procent van de nationale CO2-voetafdruk. Ook wij als GGD nemen onze verantwoordelijkheid om bij te dragen aan een schonere wereld en een beter klimaat. Daarom hebben we de Green Deal Duurzame Zorg ondertekend en zijn we ermee aan de slag.

De toekomstbestendige organisatie werkt slim samen

Landelijke ontwikkelingen helpen ons als GGD om meer impact te maken op de gezondheid van onze inwoners. Door bijvoorbeeld samen middelen te benutten (subsidies aanvragen), maar juist ook door elkaars kennis te benutten. Denk bijvoorbeeld aan de versterking pandemische paraatheid, de landelijke versterking informatievoorziening, het landelijk programma Gezonde Leefomgeving en de

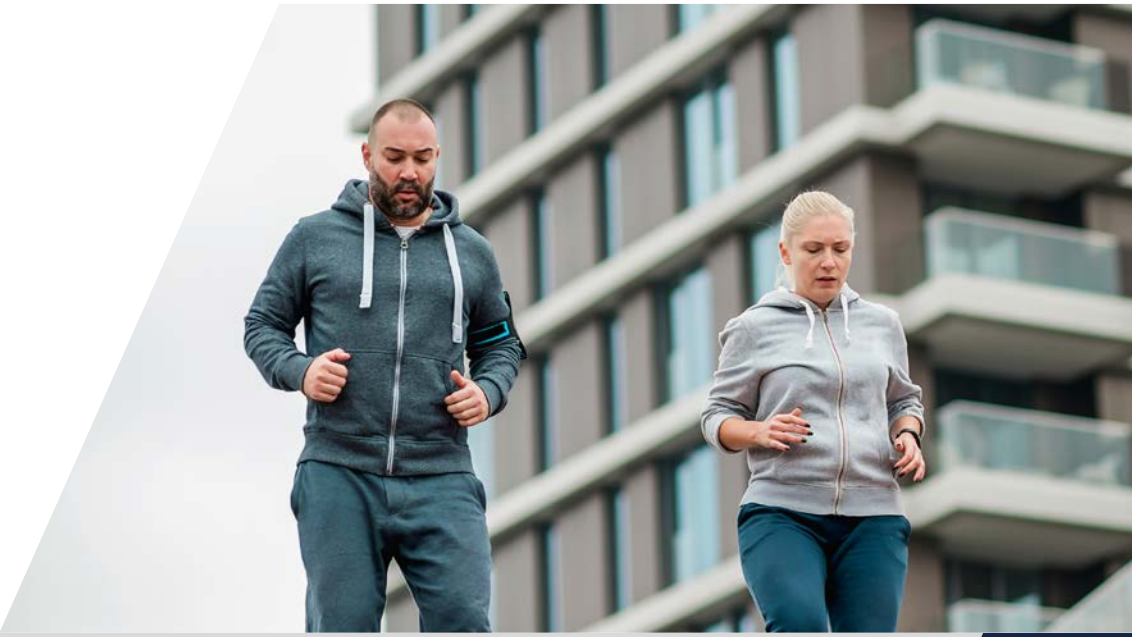

landelijke samenwerking rondom preventieve gezondheid van ouderen. Als GGD hebben we een verantwoordelijkheid om te investeren in landelijke netwerken, waardoor we onze kennis breder verspreiden en we kennis en ervaring van onze landelijke collega's en partners kunnen benutten om onze eigen dienstverlening te verbeteren. Dit doen we samen met de twee andere Brabantse GGD'en.

De toekomstbestendige organisatie werkt datagestuurd

We zorgen voor een betere en eenvoudiger opzet van onze informatievoorziening zodat deze wendbaarder is en meer ruimte biedt voor de innovaties die nodig zijn om onze doelen te bereiken. We ondersteunen onze medewerkers met digitale middelen, passend bij hun werk, zodat zij meer tijd kunnen besteden aan de klant. Daarnaast maken we actief gebruik van data en dashboards om processen bij te sturen, als dit nodig is.

Versterking van de medische lijn en medische zeggenschap

Versterking van de medische lijn en zeggenschap in onze organisatie is van groot belang. De GGD is een organisatie waarbij de medische lijn geborgd moet zijn op alle niveaus. Om die reden hebben we een brede zorginhoudelijke overlegstructuur ingebed en geborgd. Hierbij zijn de diverse beroepsgroepen betrokken en versterken we de positie van de medische professionals in onze organisatie. Daarnaast borgen we de positie van de medisch adviseur en onafhankelijk adviseur. Hiermee geven we nadere invulling aan artikel 3 van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz; toedeling van verantwoordelijkheden) en aan de uitvoering van de Organisatieverordening GGD West-Brabant, artikel 8 (de medische verantwoordelijkheid).

Modern werkgeverschap

Om (nieuwe) collega's te blijven boeien en binden professionaliseren we onze organisatie verder. We vergroten ons aanpassingsvermogen en bewegen mee met en anticiperen op de steeds snellere ontwikkelingen om ons heen. We zijn een duurzame en vitale organisatie. Dit heeft niet alleen effect op de reguliere taken, maar ook op de verdere ontwikkeling en uitrol van onze (plus)producten zoals MAZL in het basisonderwijs. Daarnaast bereiden we ons voor op nieuwe werkwijzen, waarbij we anders omgaan met de uitvoering van ons werk. Dit vraagt ook om andere kwaliteiten van onze collega's. Om ook in de toekomst onze continuïteit voor de inwoners te kunnen waarborgen moeten we onze dienstverlening vernieuwen, digitaliseren en nieuwe technologieën inzetten.

We doen dit in 2025 op een eerlijke, gedurfde en vernieuwende manier:

4.1 Eerlijk geluid

- We leveren een eerste duurzaamheidsverslag op voor GGD West-Brabant (als nulmeting).

4.2 Gedurfd geluid

- Tweederde van de genomen maatregelen laat een daling van het grondstofverbruik, de CO2 uitstoot of andere verbetering van duurzaamheid zien.

4.3 Vernieuwend geluid

- Vanuit alle medische beroepsgroepen is zeggenschap georganiseerd en draagt dit bij aan ons resultaat;
- We hebben onze manier van werken aangepast aan de nieuwe mogelijkheden. Hierbij gaat het om anders vergaderen, anders communiceren maar ook een andere inzet van onze huisvesting.

4. Totaalkosten per gemeente

Totaalkosten per gemeente

In de afgelopen jaren zijn er meer werkzaamheden op de GGD afgekomen en heeft de GGD deze vaak binnen de huidige kaders kunnen opvangen. Denk hierbij aan de nieuwe manieren van verantwoorden met de inzet van de Specifieke Uitkeringen (SPUK /SISA). Ook inhoudelijk heeft de GGD een stap naar voren gezet door zelf actief te investeren in de ontwikkelingen rondom het Integraal Zorgakkoord en het Gezond en Actief Leven Akkoord. Naast voortzetting van de kaders 2024 voor de beleidsbegroting 2025 is nog een beperkt aantal onderwerpen in deze beleidsbegroting opgenomen. Het betreft de autonome ontwikkelingen als indexering, het effect van het akkoord van de cao 2024 en de financiële implicaties van de versterking medische lijn. Daarnaast is ook het financieel effect van de uitbreiding van werkzaamheden in de gemeente Breda opgenomen.

Indexering

Voor het financieel kader voor de algemene bijdrage komt de indexering uit op 4,65%. Dit percentage is conform de afgesproken systematiek berekend. De indexatiemethode is conform de tabel op de volgende pagina tot stand gekomen.

Jaar	Loon-voet	Loonkosten % van begroting	Prijs-index	Overige kosten % van begroting	Index	Bron
2025	5,8	65%	2,5%	35%	***4,65%***	***September-circulaire 2023***

In de meerjarenbegroting hebben we de baten geïndexeerd met 4,65%, de salariskosten met 5,8% en de overige kosten met 2,5%.

Impact nieuwe cao

Inmiddels is een akkoord over de nieuwe cao 2024 bereikt. In de nieuwe cao's is er op een tweetal momenten een salarisstijging overeengekomen, namelijk per 1 januari 2024 (4,75% en per 1 oktober 2024 1,25%). Het effect van deze cao heeft ook structurele implicaties in 2025 en is daarom verwerkt in de deelnemersbijdrage 2025. Daarnaast heeft het huidige akkoord een looptijd tot 31 maart 2025 en zal er in het komende jaar een nieuw akkoord worden gesloten. De effecten hiervan worden daarna opgenomen in een aangepaste begroting.

Verlaging bijdrage informatiebeveiliging

In lijn met de gemaakte afspraken in de beleidsbegroting 2023 is voor de beleidsbegroting 2025 de bijdrage voor informatiebeveiliging met € 50.000 verlaagd van € 300.000 naar € 250.000.

(bedragen in €)

Ontwikkeling in gemeentelijke bijdrage	Totaal GGD
Gemeentelijke bijdrage (beleidsbegroting) 2024	23.745.697
Indexering	
- Reguliere indexeringen	1.090.899
- Correctie a.g.v. nieuwe CAO 2024 (lonen)	442.419
Wijziging a.g.v. inwoneraantallen	
Basistaken	97.421
JGZ 0-4 jaar	1.816.734
JGZ 4-18 jaar	10.008
Wijziging a.g.v. aanpassing tarief	
Basistaken	19.162
JGZ 0-4 jaar	65.402
JGZ 4-18 jaar	361
Verwerking maternale kinkhoestvaccinatie (RVP)	108.025
Afname informatiebeveiliging	- 50.000
Versterking van de medische lijn	70.000
Effecten Green Deal Duurzame Zorg	(PM)
Impact huisvestingskosten CB locaties gemeente Breda	165.526
Toevoeging rijksvaccinatieprogramma a.g.v. activiteiten gemeente Breda 0-4 jaar	243.817
Totaal gemeentelijke bijdrage basistaken 2025	**27.825.471**

Samenvatting van de ontwikkeling en het financieel effect op de gemeentelijke bijdrage
Op basis van de opstelling op de vorige pagina hebben de volgende ontwikkelingen een financieel effect op de gemeentelijke bijdrage voor 2025:

Ontwikkeling	Financieel effect (in €)
De basistaken worden geïndexeerd met het indexatiepercentage zoals voorgeschreven in de kadernota 2025.	1.090.899
In 2024 is een akkoord vastgesteld voor de cao 2024. Het effect van dit akkoord is doorgerekend en verwerkt in de gemeentelijke bijdrage 2025. Hierbij is rekening gehouden met de in de beleidsbegroting 2024 reeds verkregen loonindexatie.	442.419
De gemeentelijke bijdrage is deels gebaseerd op de inwoneraantallen. Deze aantallen worden vermenigvuldigd met een bijdrage voor de betreffende groep. De sterke stijging is met name ontstaan door de uitvoering van de zorg voor 0-4 jaar per 2024 voor de gemeente Breda. Als gevolg van deze ontwikkeling stijgt de gemeentelijke bijdrage van de gemeente Breda (structureel) in de beleidsbegroting 2025.	1.924.163
Naast de stijging door de inwoneraantallen is er ook een prijseffect van het tarief 2025 ten opzichte van 2024.	84.925
Als GGD verrichten wij tegenwoordig werkzaamheden ten behoeve van de maternale kinkhoestvaccinatie.	108.025
De structurele bijdrage voor de informatiebeveiliging neemt op basis van de opstelling op de vorige pagina in 2025 af tot € 250.000 (2024: € 300.000). Uiteindelijk daalt het naar structureel € 200.000 vanaf 2026.	-50.000
In lijn met het genomen besluit is de bijdrage voor de versterking van de medische lijn opgenomen.	70.000
Als gevolg van de uitvoering van de zorg voor 0-4 jaar voor de gemeente Breda stijgen ook de huisvestingskosten.	165.526
De uitvoering van de zorg voor 0-4 jaar voor de gemeente Breda heeft tot gevolg dat de bijdrage voor het Rijksvaccinatieprogramma stijgt.	243.817
Totaal effect op de gemeentelijke bijdrage	**4.079.774**

Gemeentelijke bijdrage: overzicht per gemeente

(bedragen in €)

Gemeenten	aantal inw.	aantal kinderen 0 tm 3	aantal kinderen 4 tm18	Infectie-ziekte-bestrijding	Jeugd en gezin 4-18 jarige	Jeugd en gezin 0-4 jarige	RVP	Lokaal gezond-heids-beleid	Gezonde en veilige leefomg.	Kwets-bare groepen	CAO Impact	Totaal GGD West-Brabant
Altena	57.726	2.432	10.227	383.228	638.657	961.912	148.921	207.928	212.912	153.923	43.010	2.750.491
Alphen-Chaam	10.463	389	1.577	69.483	70.185	160.904	23.740	37.700	38.603	27.908	7.171	435.693
Baarle-Nassau	7.071	219	989	46.942	52.239	90.442	13.849	25.469	26.080	18.854	4.495	278.370
Bergen op Zoom	68.864	-	10.581	457.212	640.717	-	49.886	248.069	254.015	183.639	31.940	1.865.477
Breda	186.438	7.015	29.261	1.334.771	1.944.632	2.622.199	477.786	724.206	741.565	536.111	129.594	8.510.864
Drimmelen	27.994	995	4.038	185.844	193.628	439.231	57.619	100.833	103.250	74.644	18.706	1.173.757
Etten-Leur	44.578	1.678	7.551	295.991	557.286	650.119	111.241	160.596	164.445	118.885	31.614	2.090.176
Geertruidenberg	22.099	792	3.503	146.737	244.282	326.317	53.657	79.615	81.523	58.937	15.161	1.006.229
Halderberge	31.041	1.076	4.697	206.091	303.226	456.578	68.388	111.819	114.499	82.777	20.824	1.364.202
Moerdijk	37.711	-	5.719	250.406	382.476	-	28.696	135.862	139.119	100.575	17.406	1.054.541
Oosterhout	57.425	2.218	8.959	381.250	498.833	843.136	133.997	206.855	211.813	153.129	40.203	2.469.217
Roosendaal	77.613	-	11.703	515.455	735.657	-	58.350	279.670	286.374	207.032	35.748	2.118.286
Rucphen	23.636	-	3.199	156.914	163.301	-	14.355	85.137	87.178	63.025	10.476	580.386
Steenbergen	24.610	-	3.493	163.420	194.233	-	16.836	88.667	90.792	65.637	11.090	630.675
Woensdrecht	22.191	-	3.151	147.372	188.698	-	15.700	79.959	81.876	59.192	10.002	582.798
Zundert	22.518	826	3.051	149.492	158.361	319.778	47.491	81.110	83.054	60.043	14.981	914.310
TOTAAL	**721.978**	**17.640**	**111.699**	**4.890.609**	**6.966.410**	**6.870.616**	**1.320.513**	**2.653.495**	**2.717.097**	**1.964.312**	**442.419**	**27.825.471**

Gemeentelijke bijdrage: meerjarenoverzicht per gemeente

(bedragen in €)

GEMEENTEN	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2025	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2026	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2027	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2028	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN 2029
Altena	2.750.491	2.878.389	3.012.234	3.152.303	3.298.885
Alphen-Chaam	435.693	455.953	477.155	499.343	522.562
Baarle-Nassau	278.370	291.314	304.861	319.037	333.872
Bergen op Zoom	1.865.477	1.952.221	2.043.000	2.137.999	2.237.416
Breda	8.510.864	8.906.619	9.320.776	9.754.193	10.207.763
Drimmelen	1.173.757	1.228.336	1.285.454	1.345.228	1.407.781
Etten-Leur	2.090.176	2.187.369	2.289.082	2.395.524	2.506.916
Geertruidenberg	1.006.229	1.053.019	1.101.984	1.153.227	1.206.852
Halderberge	1.364.202	1.427.637	1.494.022	1.563.494	1.636.197
Moerdijk	1.054.541	1.103.577	1.154.893	1.208.596	1.264.796
Oosterhout	2.469.217	2.584.035	2.704.193	2.829.938	2.961.530
Roosendaal	2.118.286	2.216.786	2.319.866	2.427.740	2.540.630
Rucphen	580.386	607.374	635.617	665.173	696.103
Steenbergen	630.675	660.001	690.691	722.809	756.419
Woensdrecht	582.798	609.898	638.258	667.938	698.997
Zundert	914.310	956.825	1.001.318	1.047.879	1.096.605
TOTAAL	**27.825.474**	**29.119.355**	**30.473.405**	**31.890.419**	**33.373.323**

Financiële ontwikkelingen

De bijdragen per gemeente in het meerjarenoverzicht worden jaarlijks geïndexeerd in lijn met het afgesproken percentage van de kadernota. In het meerjarenoverzicht zijn nog geen andere ontwikkelingen verwerkt

5. Samenwerkings-verbanden

Samenwerkingsverbanden

Het Service Centrum (HSC)
Het Service Centrum is een samenwerkingsverband tussen de GGD West-Brabant, de GGD Hart voor Brabant, de RAV Brabant Midden-West-Noord en GGD Noord- en Oost-Gelderland met als doel het gezamenlijk uitvoeren van de ondersteunende diensten. De samenwerking en de verdeling van de kosten en risico's zijn vastgelegd in een overeenkomst 'Kosten voor gemene rekening'. Zowel de kosten als de risico's zijn over de deelnemende partijen verdeeld, waarmee het risico van Btw-heffing is afgedekt. De GGD Hart voor Brabant treedt op als penvoerder. Het bestuur van HSC wordt gevormd door de directeuren van de deelnemende gemeenschappelijke regelingen.

Team Gezondheid, Milieu en Veiligheid (GMV)
Dit samenwerkingsverband bestaat sinds 1994 en hierbinnen hebben de drie GGD'en in Brabant hun krachten op het gebied van gezondheid, milieu en veiligheid gebundeld om slagvaardig en effectief te kunnen opereren. Gezondheid en aandacht voor de beleving van de inwoners ten aanzien van gezondheid, milieu en veiligheid staan hierbij centraal. De deelnemende GGD'en zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit en de producten van het Team Gezondheid, Milieu en Veiligheid. De vestigingsplaats is Breda. De kosten van dit team worden verdeeld over de deelnemende GGD'en op basis van inwoneraantallen. De GGD West-Brabant treedt op als penvoerder en werkgever.

GHOR Midden- en West-Brabant
De GGD Hart voor Brabant, de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) en de GGD West-Brabant hebben

sinds 1 januari 2014 een samenwerkingsovereenkomst in het kader van de GHOR-taken in Midden- en West-Brabant. Deze samenwerking ligt vast in een overeenkomst 'Kosten voor gemene rekening', met daarin de verdeling van kosten en risico's tussen de deelnemende partijen. De Directeur Publieke Gezondheid West-Brabant is verantwoordelijk voor de uitvoering van de GHOR-taken in Midden- en West-Brabant. De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant bekostigt de GHOR-taken. Daarvoor legt de VRMWB middels haar jaarstukken inhoudelijk en financieel verantwoording af. De werkwijze van de GHOR volgt de systematiek van de GGD West-Brabant.

Daarnaast is er nog een aantal samenwerkingen in het bestuurlijk netwerk:

Stichting WestWest
Transmuraal Zorgnetwerk West-Brabant Oost
Grip op kwetsbaarheid West-Brabant West
Convenant OGGZ
Samenwerking Crisismeldpunt
Care Innovation Centre (CIC) West-Brabant

6. Onderhoud kapitaalgoederen

Onderhoud kapitaalgoederen

De kwaliteit van ons vastgoed werkt stimulerend voor het primaire proces. Daarnaast is het van belang dat de waarde van het vastgoed op peil blijft. De aantrekkelijkheid van het vastgoed en zijn omgeving kunnen dit bevorderen. Voor de hoofdvestiging, maar ook voor de nevenlocaties indien van toepassing, zijn of worden onderhoudscontracten afgesloten voor installaties en bouwkundige onderdelen. Hierbij dient echter opgemerkt te worden dat een groot deel van de locaties eigendom is van de deelnemende gemeenten en dat daardoor de vastgoedportefeuille van de GGD West-Brabant beperkt is.

Voor overige kapitaalgoederen zoals multifunctionals, archiefstellingen, telefooncentrales en dergelijke zijn onderhoudscontracten afgesloten om de functionaliteit en levensduur te waarborgen. In het geval van lease of huur wordt het onderhoud in de betreffende contracten meegenomen.

Om het kwaliteitsniveau zoals gedefinieerd door het algemeen bestuur te handhaven, is in de beleidsbegroting 2025 een investeringsbegroting opgenomen. Het totale investeringskrediet bedraagt voor 2025 € 750.000:

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Beleidsbegroting 2024	Beleidsbegroting 2025
Bouwkosten/ Verbouwingen	250	250
Bedrijfsauto	-	-
Inventaris	250	250
Telefooninstallatie	-	-
Apparatuur/ programmatuur	200	200
Medische inventaris	50	50
Totaal investeringen	**750**	**750**

In voorgaande jaren is in verband met de coronacrisis een aantal investeringen uitgesteld. Deze worden in 2025 en de jaren erna ingehaald. Op dit moment zijn er veel ontwikkelingen binnen onze GGD (dienstverlening van morgen investeringen, verdere digitalisering) die ook hun invloed hebben op de investeringen die zullen plaatsvinden. In de komende periode zetten we concrete stappen naar een meerjareninvesteringsoverzicht om zo ook beter grip te krijgen op het structurele effect op de daarmee samenhangende kapitaals- en onderhoudslasten.

De lasten als gevolg van de beoogde investeringen alsmede het daarmee samenhangende groot en klein onderhoud zijn financieel verwerkt in de beleidsbegroting 2025. De GGD kent hierbij geen voorziening groot onderhoud. Daarom heeft de GGD ook geen beheerplannen vastgesteld zoals volgens het BBV is voorgeschreven om te komen tot een voorziening groot onderhoud.

7. Financiering

Financiering

Liquiditeitsbeheer
Het werkkapitaalbeslag wordt zoveel mogelijk beperkt door een snelle facturering. De gemeentelijke bijdragen en de dienstverlening aan derden worden zoveel mogelijk vooraf en per kwartaal gefactureerd.

Kasgeldbeheer
De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van een decentraal overheidsorgaan in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage (8,2%). In de tabel hiernaast staat de positie van de GGD West-Brabant. Die laat zien dat de vlottende schulden onder de kasgeldlimiet blijven

(bedragen x € 1.000)

	Omschrijving	Begroot 2024	Begroot 2025
Omvang kasgeldlimiet			
1	**Toegestane kasgeldlimiet in procenten van de grondslag in een bedrag**	2.911	3.428
2	**Omvang vlottende korte schuld**		
	Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	4.693	3.399
	Schuld in rekening-courant	-	-
	Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	-	-
	Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	1.664	11.131
		6.357	**14.530**
3	**Vlottende middelen**		
	Contante in kas	-	-
	Tegoeden in rekening-courant	-	-
	Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	9.074	16.211
		9.074	**16.211**
4	**Toets kasgeldlimiet**		
	Totaal netto-vlottende schuld (2-3)	-2.717	-1.681
	Toegestande kasgeldlimiet	2.911	3.428
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	**5.628**	**5.109**

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel de rentegevoeligheid van de portefeuille van leningen met een looptijd van één jaar of langer te beperken. Dit komt erop neer dat het renterisico in een bepaald jaar niet meer mag bedragen dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal.

Het overzicht laat zien dat er voldoende ruimte is ten opzichte van de renterisiconorm

(bedragen x € 1.000)

	Omschrijving	2025	2026	2027	2028
	Renterisico				
1	Renteherzieningen op leningen o/g	nvt	nvt	nvt	nvt
2	Betaalde aflossingen	263	263	263	263
3	Renterisico (1+2)	263	263	263	263
4	Rente-risiconorm	8.411	8.798	9.203	9.627
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	8.148	8.535	8.940	9.364
5b	Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)	nvt	nvt	nvt	nvt
	Renterisiconorm				
4a	Begrotingstotaal	42.053	43.989	46.016	48.137
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4	Berekende rente-risiconorm (4a * 4b)	8.411	8.798	9.203	9.627

Overzicht leningen

Voor de uitvoering van het huisvestingsplan zijn in 2006 leningen aangetrokken voor een totaalbedrag van € 8,5 miljoen op basis van liquiditeitsprognoses voor de korte en voor de lange termijn. Voor de inwendige aanpassing van het nieuwe pand ad € 2 miljoen is een lening aangetrokken voor een periode van 20 jaar en voor het gebouw van 30 jaar (aflossing in 40 jaar: restant som € 1.625.000 na 30 jaar)

(bedragen in €)

Omschrijving	Ingangsdatum	Einddatum	Hoofdsom	Rente perc.	Saldo begin 2025	Af-lossingen 2025	Rente 2025	Saldo eind 2025
BNG nr. 40.102214	16-10-2006	tot 1-7-2028	2.000.000	4,20%	400.000	100.000	18.900	300.000
BNG nr. 40.102215	02-07-2007	tot 1-7-2038	6.500.000	4,31%	3.900.000	162.500	171.592	3.737.500
Totaal langlopende leningen			**8.500.000**		**4.300.000**	**262.500**	**190.492**	**4.037.500**

(bedragen X €1.000)

Voorschriften op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor decentrale overheden

Het Rijk heeft op 17 maart 2016 het definitieve wijzigingsbesluit vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gepubliceerd. De wijzigingen beogen de toegankelijkheid van de begrotingen en jaarrekeningen van gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen te vergroten door de wijze waarop cijfers worden gepresenteerd te veranderen en daarin meer eenheid te brengen.

Voorgeschreven wordt dat de ramingen en realisatiecijfers in het kader van de begrotingsuitvoering opgesteld worden aan de hand van vastgestelde taakvelden. Aan de afzonderlijke taakvelden worden vervolgens de bijbehorende baten en lasten toegerekend. In het overzicht hiernaast is de begroting 2025 van de GGD West-Brabant onderverdeeld naar de taakvelden.

	Begroting 2025		
	Baten	Lasten	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	**1.094**	**10.324**	**-9.230**
0.1 Bestuur	-	150	-150
0.4 Overhead	1.000	10.000	-9000
0.10 Mutaties reserves	94	174	-80
0.9 Vennootschapsbelasting	-	-	-
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
1 Veiligheid	**2.650**	**2.450**	**200**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.300	2.300	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	350	150	200
6 Sociaal domein	**1.325**	**845**	**480**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.250	700	550
6.5 Arbeidsparticipatie	75	100	-25
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	45	-45
7 Volksgezondheid en milieu	**36.983**	**28.434**	**8.550**
7.1 Volksgezondheid	36.983	28.434	8.550

Met ingang van de begroting 2017 schrijft het BBV voor dat we de overheadkosten begroten op een centrale begrotingspost. In deze begrotingspost zijn de huisvestingslasten, de automatiseringslasten en diverse materiële overheadlasten (drukwerk, catering et cetera) opgenomen. Daarnaast zijn de personele lasten opgenomen van die functies die we op grond van de 'notitie overhead' van de commissie BBV kwalificeren als overhead.

In de begroting per taakveld is terug te vinden welke baten en lasten voor de GGD West-Brabant in het taakveld 0.4 overhead zijn opgenomen

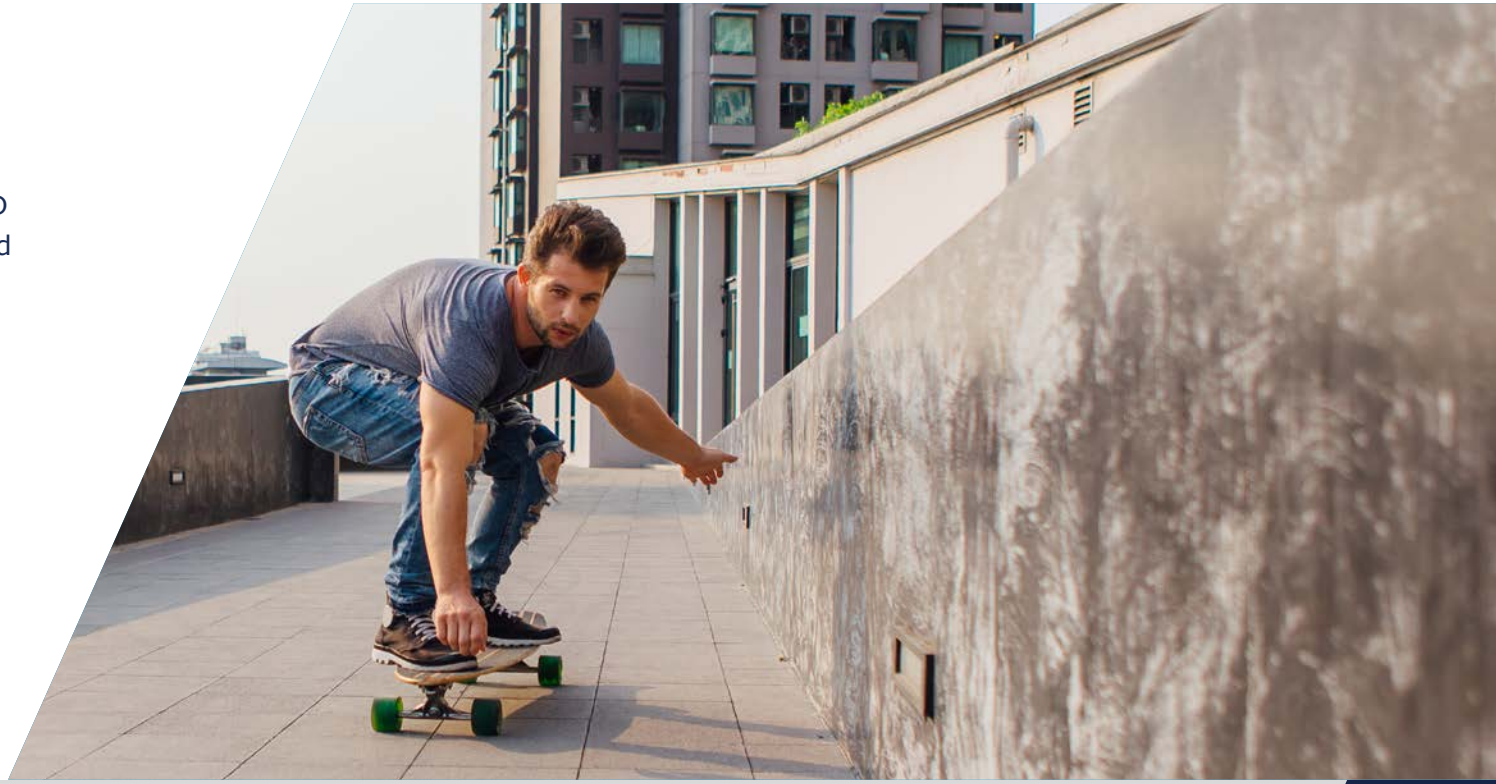

8. Weerstands-vermogen

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen maakt duidelijk in hoeverre de GGD financiële tegenvallers kan opvangen zonder dat dit dwingt tot beleidsombuigingen of bezuinigingen. Daarnaast biedt een weerstandsvermogen binnen een gemeenschappelijke regeling ook ruimte om eventuele jaarrekeningtekorten op te vangen, zonder direct een aanvullende bijdrage van deelnemende gemeenten te hoeven vragen. De GGD is een organisatie met wettelijke taken, plustaken en daarnaast markttaken. Voor de plus- en markttaken kan de GGD niet vanzelfsprekend terugvallen op de gemeente bij negatieve ontwikkelingen. Bij positieve ontwikkelingen dragen deze echter wel bij aan het resultaat (en dus mogelijk een teruggave aan de gemeenten).

Beleid omtrent weerstandsvermogen en risico's

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de beschikbare weerstandscapaciteit: de middelen en mogelijkheden waarover de GGD beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, zijnde de reserves en voorzieningen;
- de benodigde weerstandscapaciteit: alle risico's waarvoor geen specifieke budgettaire reserveringen zijn genomen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Dit vermogen tot het kunnen absorberen van de gewogen risico's wordt uitgedrukt in een verhoudingscijfer. Indien het verhoudingspercentage van het weerstandsvermogen onder de streefverhouding van 100% ligt, zal het algemeen bestuur bij de vaststelling van de jaarrekening en resultaatsbestemming hierover een besluit nemen.
Om de normen voor de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen, zijn de risico's financieel vertaald. Door de financiële gevolgen van de individuele risico's bij elkaar op te tellen, zou een te negatief oordeel over het weerstandsvermogen kunnen ontstaan. Het is namelijk vrijwel zeker dat niet alle risico's zich tegelijkertijd of in de maximale omvang zullen voordoen.

Kengetallen

De hieronder vermelde kengetallen geven een eenvoudiger inzicht in de financiële positie van de GGD West-Brabant.

Kengetallen	Begroot 2025	Begroot 2024	Begroot 2023	Realisatie 2023
Netto schuldquote	1%	3%	10%	2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	1%	3%	10%	2%
Solvabiliteitsratio	26%	36%	25%	25%
Weerstandsvermogen	100%	105%	90%	101%

Zoals aangegeven onder het beleid omtrent weerstandsvermogen en risico's is de streefverhouding van het weerstandsvermogen 100% voor de GGD West-Brabant. In de beleidsbegroting 2025 is het geprognotiseerde weerstandsvermogen 100%, waardoor we conform het streefpercentage uitkomen. Dit geeft de GGD West-Brabant ruimte om onvoorziene risico's of risico's die nadelig uitvallen, op te vangen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de GGD West-Brabant bestaat uit:

(bedragen x € 1.000)

Specificatie weerstandscapaciteit	Beleidsbegroting 2025	Beleidsbegroting 2024	Beleidsbegroting 2023	Realisatie 2023
Algemene Risico Reserve GGD West-Brabant	2.296	1.900	1.766	2.336
Bestemmingsereserve risico plustaken	852	852	852	852
Bestemmingsreserve JGZ 0-4	2	2	2	2
Totaal	**3.150**	**2.754**	**2.620**	**3.190**

Benodigde weerstandscapaciteit op basis van de risico-inventarisatie

De GGD definieert een risico als een gebeurtenis of omstandigheid met potentieel nadelige financiële gevolgen voor de organisatie. In de risicoanalyse zijn de belangrijkste risico's beschreven die voorzienbaar zijn bij een reguliere begrotingsuitvoering.

De GGD heeft een omgevingsanalyse en risicomanagementsessie gedaan, met het oog op het identificeren van strategische en externe risico's. Dit is onderdeel van de planning & control cyclus en daarbij worden maatregelen getroffen, kansen bepaald en financiële impact bepaald. Het bestuur wordt daarover geïnformeerd via de reguliere planning en verantwoordingsproducten. Indien zich een risico voordoet dat niet binnen de reguliere begrotingsuitvoering kan worden opgevangen, wordt de beschikbare weerstandscapaciteit aangesproken. Uitgedrukt in een percentage is de dekkingsratio 100%.

	Risico	Oorzaak	Kans%	Maximaal risico (x €1.000)	Verwacht risico (x €1.000) 2022	Verwacht risico (x €1.000) 2023	Toelichting	Mitigeren van risico
Inkomsten	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor basistaken algemeen en JGZ 4+	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	35%	1.350	300	473	Kans dat gemeentelijke bijdrage volledig stopt is zeer laag. Wel is het risico voor daling van mogelijke gemeentelijke bijdrage in de nabije toekomst groter geworden i.v.m. negatieve meerjarenperspectief van onze deelnemende gemeenten. Dit kan uiteraard ook een effect hebben op Verbonden Partijen en/ofwel Gemeenschappelijke regelingen. Wij gaan uit van 4-5% aan een mogelijke negatieve impact op onze gemeenschappelijke regeling.	nvt

	Risico	Oorzaak	Kans%	Maximaal risico (x €1.000)	Verwacht risico (x €1.000) 2022	Verwacht risico (x €1.000) 2023	Toelichting	Mitigeren van risico
Inkomsten	Onvoldoende uitvoering van basistaken door met name onvoldoende formatie en opgeleid personeel.	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	40%	1.500	300	600	In 2023 is de kwetsbaarheid rondom een aantal functies zoals verpleegkundigen, artsen maar ook in de ondersteunende diensten verder toegenomen. Deel van de problemen is exogeen van aard (o.a. forensische artsen). Naast imago effecten hebben we vooral zichtbaar financiële hinder ondervonden door het aantrekken van tijdelijke duurdere inhuur personeel.	Strategisch personeelsbeleid en inzet van reserve markttaken.
	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke opdrachten / afname van plustaken		40%	1.000	300	400	Dit zijn de aanvullende opdrachten (die niet via basispakket lopen). Het staat de gemeente vrij of ze extra diensten wil afnemen bij GGD. Gezien de financiële uitdagingen van de gemeenten heeft de GGD aangeboden aan deze specifieke gemeenten om de mogelijkheden tot bezuinigingen te zoeken in relatie tot de plustaken. Kans wordt groter dat gemeente hier gebruik van gaan maken. Uitdaging wordt groter in sociaal domein en kan effect hebben op financiën plustaken.	Meer werken met flexcontracten of alternatieve opbrengsten zoeken. Daarnaast door samenwerkings-overeenkomsten af te spreken kunnen we ruim jaar van te voren ervoor zorgen dat frictie minder een groot knelpunt wordt.

	Risico	Oorzaak	Kans%	Maximaal risico (x €1.000)	Verwacht risico (x €1.000) 2022	Verwacht risico (x €1.000) 2023	Toelichting	Mitigeren van risico
Inkomsten	Frictiekosten als gevolg van de vermindering van de gemeentelijke bijdrage voor JGZ 0-4.	Vermindering van de bekostiging in verhouding tot het vermogen tot aanpassen van de vaste kosten.	5%	250	75	13	Frictiekosten gemeentelijke bijdrage a.g.v. vermindering van 0-4 jarigen is kleiner geworden. In 2024 is o.a. 0-4 jarigen Breda toegoegd aan onze dienstverlening.	nvt
	Frictiekosten als gevolg van de afbouw van subsidieinkomsten of -projecten.		35%	830	29	291	Sinds 2023 is er een substantiële toename van landelijke SPUK regelingen (waaronder Covid en Versterking Pandemische Paraatheid). Er zijn onzekerheden rondom duur van deze subsidies. Mogelijkheid dat we met achterblijvende kosten (incidenteel/ structureel) blijven zitten a.g.v. afbouw van covid is sterk toegenomen. Naast fragiliteit van tijdelijke Covid regelingen houden we onze inkomsten op specifieke markttaken sterk in de gaten zoals team onderzoek.	Op zoek naar alternatieve financieringsbronnen, begeiden van personeel naar ander werk, werken met flexibel personeel
	Reizigerszorg		40%	300	150	120	Inschatting van afname inkomsten voor reizigerszorg blijft staan. In 2023 zien we dat beoogde resultaat niet is gerealiseerd. Kans ingeschat als 50% dat inkomsten van reizigerszorg met 30% terug zullen lopen als gevolg van problemen binnen de bezetting. Tevens verwachten we een lichte daling in de afname van dit product.	

	Risico	Oorzaak	Kans%	Maximaal risico (x €1.000)	Verwacht risico (x €1.000) 2022	Verwacht risico (x €1.000) 2023	Toelichting	Mitigeren van risico
Aansprakelijkheid	Verantwoording rechtmatigheid uitvoering van regelingen penvoerderschappen (huisartsenpilot, GMV, cultuur subsidie)	Als penvoerder is de GGD in meeste gevallen aansprakelijk voor een correcte verantwoording en op de rechtmatigheid van binnen het penvoerderschap bestede middelen. Ook voor participerende partners.	10%	485	49	49	Huisartsen pilot bijdrage GGD WB opgenomen 250K, GMV realisatie 1.25 mln. (eigen bijdrage GMV 235K).	
	Betalen vennoot-schapsbelasting overheidsbedrijven	Voor het (netto) rendabele gedeelte van de markttaken is de GGD VPB-plichtig	100%	0	0	0	VPB moet betaald worden als er op bepaalde activiteiten winst wordt behaald. Dit is geen risico maar een verplichting. Er is een voorziening voor opgenomen in de balans.	Geen actie nodig
Primaire taken	Gezamenlijke dossiervoering Kidos met 3 organisaties kan niet meer onder huidige privacy regels.	Er is geen juridische basis om als 3 JGZ-organisaties samen 1 dossier te voeren. Er wordt een analyse uitgevoerd wat de ontvlechting financieel gaat betekenen. Analyse is inmiddels uitgevoerd. Jong JGZ heeft enkel een raadpleegfunctie voor historie. TWB en GGD kunnen nog steeds gebruik maken van Kidos, echter ieder enkel gegevens raadplegen vanuit eigen entiteit.	90%	200	180	180	Er is geen juridische basis om als 3 JGZ-organisaties samen 1 dossier te voeren. Er wordt een analyse uitgevoerd wat de ontvlechting financieel gaat betekenen. Bedrag is nog niet bekend en is ingeschat op 200K. Ontvlechting heeft plaats gevonden. zie Kolom D.	Rol bestuur & manage-ment

	Risico	Oorzaak	Kans%	Maximaal risico (x €1.000)	Verwacht risico (x €1.000) 2022	Verwacht risico (x €1.000) 2023	Toelichting	Mitigeren van risico
Primaire taken	Tariefsdaling op de uitvoering JGZ door GGD	De uitvoering van het nieuwe basispakket in JGZ voor die gemeenten waar de GGD deze verzorgt van 0-18, gaat gepaard met een efficiëncy afspraak, die door de integrale uitvoering moet worden gerealiseerd.	0%	400	0	0	Normaal bedrijfsvoeringsrisico	Verantwoorde-lijkheid van teams en management.
	Crisisondersteuning (niet GHOR)	Casuïstiek van de opschaling en inzet rondom camping-interventies heeft laten zien dat er in het verlengde van reguliere GGD-taken ook een crisis situatie kan ontstaan, waarin normale capaciteit niet toereikend is. Ook in 2023 is er vaker beroep gedaan op de organisatie. Om voldoende capaciteit te houden ook in de toekomst zal de vergoedingsregeling uitgebreid worden.	25%	500	50	125	We zien dat we vaker en langer beroep moeten doen op ons personeel voor verschillende crisisdiensten en momenten. Om de betrokkenheid te behouden worden de uren van de medewerkers gecompenseerd.	nvt
	Arrestantenzorg	De politie voert een marktverkenning uit om de arrestantenzorg aan te besteden.	40%	200	15	80	Iedere GGD maakt obv de landelijke kostprijsberekeningen individuele afspraken met de politie	Verantwoorde-lijkheid van teams en management.

	Risico	Oorzaak	Kans%	Maximaal risico (x €1.000)	Verwacht risico (x €1.000) 2022	Verwacht risico (x €1.000) 2023	Toelichting	Mitigeren van risico
Bedrijfsvoering	Aansprakelijkheids risico's (o.a. juridische aansprakelijkheid)	Inlenersaansprakelijkheid, aanbesteding, datalek	10%	500	50	50	Aanbesteding 250+250K	Geen actie nodig
	Toenemende compliance eisen (AVG)	Maximale boete bij niet voldoen aan AVG eisen.	15%	700	210	105	AVG 2% van de omzet (verhoogd naar 30% gezien ervaringen en stijging activiteiten covid-19). Kans is lager geworden i.v.m. onze investering in onze IB beleid.	AVG plan van aanpak strak uitvoeren
	Hoger kostenniveau HSC; GGD West Brabant heeft invloed op kostenniveau HSC maar heeft hierin te maken met andere partners.	HSC zit in een fase van aanpassing en verhoging van productiviteit en kwaliteit. Daarbij beschikt HSC niet over reserves of risicomiddelen.	5%	300	15	15	Kans is aangepast naar laag. De investeringen van afgelopen jaren resulteert in een lager risico. Er zijn geen signalen dat de GGD komende jaren nog financieel zal moeten bijbetalen. HSC heeft inmiddels een reële begroting t.o.v. de taken die uitgevoerd worden.	Via controllers-overleg en stuurgroep strategische samenwerking invloed op beleid HSC
	Afhankelijkheid van ICT in relatie tot continuïteit van de uitvoering	Door toenemend belang voor de bedrijfsvoering en door het steeds opener karakter van ICT, is de continuïteit van bedrijfsprocessen zeer afhankelijk van de juiste en betrouwbare beschikbaarheid van ICT. Daarnaast kan stoormuitval o.d. direct gevolg hebben voor de voorraad vaccianties.	5%	147	7	7	10% vd loonkosten van 1 dag en 65k voorraad op 3 locaties	Geen actie, veelal externe oorzaken

	Risico	Oorzaak	Kans%	Maximaal risico (x €1.000)	Verwacht risico (x €1.000) 2022	Verwacht risico (x €1.000) 2023	Toelichting	Mitigeren van risico
Bedrijfsvoering	Huurdersrisico	Deel van het pand aan de Doornboslaan wordt verhuurd. Als huurder opzegt vallen inkomsten weg	50%	600	540	300	Huurcontract door de Veiligheidsregio is opgezegd. Vierde verdieping is leeg. We zijn op zoek naar een huurder. Risico voor komende 4 jaar bij leegstand is crica 600k. Wel verwachten wij dat we eerder een huurder kunnen vinden waardoor we de kans op leegstand voor 4 jaar afzwakken.	Huurder heeft daadwerkelijk opgezegd, wordt nu gezocht naar nieuwe huurder
	Hoofdkantoor kosten			PM	PM	PM	2026 reservering huisvesting leeg. Per 2025 moet er structureel evenwicht zijn.	Actie vervroegd door gesprekken met provincie. Per 2025 moet er structurele dekking zijn voor hoofdkantoor
	Mobiliteit personeel		70%	506	354	354	1,5% van aantal FTE (150K per FTE)	Te voorzien als het concreet wordt
	TOTAAL			**9.768**	**2.624**	**3.161**		

9. Exploitatie-resultaat

Exploitatieresultaat

(bedragen x € 1.000)

Kengetallen	Beleids begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Baten				
Gemeentelijke bijdrage	27.825	29.119	30.473	31.890
Opbrengst uit tarieven	2.725	2.851	2.984	3.122
Overige opbrengsten	11.118	11.635	12.175	12.740
Vrijval voorziening	40	40	40	40
Rente baten	250	250	250	250
Totaal baten	**41.958**	**43.895**	**45.922**	**48.043**
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	28.356	30.001	31.741	33.582
Personeel derden	1.545	1.583	1.623	1.664
Overige personeelskosten	1.331	1.364	1.398	1.433
Kapitaallasten	683	683	683	683
Materiele Kosten Hét Service Center	2.648	2.714	2.782	2.851
Overige bedrijfskosten	7.126	7.302	7.459	7.605
Rente lasten	190	168	157	146
Totaal lasten	**41.879**	**43.815**	**45.842**	**47.963**
Totaal saldo van baten en lasten	**80**	**80**	**80**	**80**

(bedragen x € 1.000)

Kengetallen	Beleids begroting 2025	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028
Toevoeging bestemmingsreserve monitors	-18	-18	-18	-18
Toevoeging bestemmingsreserve huisvesting	-156	-156	-156	-156
Onttrekking bestemmingsreserve huisvesting	94	94	94	94
	-80	**-80**	**-80**	**-80**
GEREALISEERD RESULTAAT	0	0	0	0

10. Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	2025	2026	2027	2028
Saldo van baten en lasten	80	80	80	80
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-80	-80	-80	-80
Begrotingssaldo na bestemming	-	-	-	-
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-80	-80	-80	-80
Structureel begrotingssaldo	**80**	**80**	**80**	**80**

De incidentele baten zijn de toevoegingen en onttrekkingen uit de reserves. Bovenstaand overzicht laat zien dat er sprake is van een meerjarig structureel sluitende begroting.

11. Bijlagen

- Reserves en voorzieningen
- Bijdragen deelnemende gemeenten
- Verbonden partijen voor de gemeentebegrotingen 2025
- Dit is de GGD
- Overzicht toepassing richtlijnen Nota Verbonden Partijen

Bijlagen

Reserves en voorzieningen

(bedragen in €)

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	Saldo begin van het dienstjaar 01-01-2024	Toenames In 2024	Afnames in 2024	Saldo einde van het dienstjaar 31-12-2024	Toenames In 2025	Afnames IN 2025	Saldo einde van het dienstjaar 31-12-2025
Reserves							
Algemene risicoreserve	2.336.392	-	-	2.336.392		-	2.336.392
Bestemmingsreserve risico plustaken	852.251	-	-40.349	811.902	-	-	811.902
Bestemmingsreserve JGZ 0-4	2.000	-	-	2.000	-	-	2.000
Bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten	582.856	-	-	582.856	-	-	582.856
Bestemmingsreserve Huisvesting	2.067.677	156.486	-251.000	1.973.163	156.486	-94.000	2.035.649
Bestemmingsreserve frictiekosten	162.877	-	-	162.877	-	-	162.877
Bestemmingsreserve monitors	150.919	17.500	-	168.419	17.500	-	185.919
Bestemmingsreserve moderne dienstverlening	164.336	-	-	164.336	-	-	164.336
Bestemmingsreserve Innovatie Infectieziektebstrijding	385.000	-	-	385.000	-	-	385.000
TOTAAL RESERVES	**6.704.308**	**173.986**	**-291.349**	**6.586.945**	**173.986**	**-94.000**	**6.666.931**

(bedragen in €)

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	Saldo begin van het dienstjaar 01-01-2024	Toenames In 2024	Afnames in 2024	Saldo einde van het dienstjaar 31-12-2024	Toenames In 2025	Afnames IN 2025	Saldo einde van het dienstjaar 31-12-2025
VOORZIENINGEN							
Voorziening bijzondere personeelsproblemen	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening verlofsaldi	357.822	-	-	357.822	-	-	357.822
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden tbv GMV	308.468	-	-145.000	163.468	-	-40.000	123.468
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden tbv reizigersplatform	18.994	-	-	18.994	-	-	18.994
TOTAAL VOORZIENINGEN	**685.284**	**-**	**-145.000**	**540.284**	**-**	**-40.000**	**500.284**
TOTAAL RESERVES & VOORZIENINGEN	**6.704.308**	**173.986**	**-291.349**	**6.586.945**	**173.986**	**-94.000**	**6.666.931**

Bijlagen

Bijdragen deelnemende gemeenten

(bedragen in €)

				Bijdrage per inwoner/kind			Basistaken						
Gemeenten	Aantal per 1-1-2023	aantal kinderen 0 tm 3 jaar	aantal kinderen 4 tm 18 jaar	Bijdrage per inwoner basis-pakket	Bijdrage per kind 0 tm 3 jaar	Bijdrage per kind 4 tm 18 jaar	Bijdrage per kind 4 tm 18 jaar	aanvul-lende fi-nanciering DUUP	Verster-king medi-sche lijn	Bijdrage basispakket JGZ 0 tm 3 jarigen	Basistaken (4-18)	"Bijdrage Rijks-vaccinatie-programma"	Huis-vesting 0-4 jarigen
Altena	57.726	2.432	10.227	15,44	320,75	59,60	891.132		5.597	780.053	609.493	148.921	145.587
Alphen-Chaam	10.463	389	1.577	15,44	320,75	59,60	161.520		1.014	124.770	93.984	23.740	30.332
Baarle-Nassau	7.071	219	989	15,44	320,75	59,60	109.157		686	70.243	58.941	13.849	16.932
Bergen op Zoom	68.864	-	10.581	15,44	-	59,60	1.063.073		6.677	-	630.590	49.886	-
Breda	186.438	7.015	29.261	15,44	320,75	59,60	2.878.096	241.877	18.075	2.250.030	1.743.852	477.786	267.543
Drimmelen	27.994	995	4.038	15,44	320,75	59,60	432.151		2.714	319.142	240.651	57.619	105.249
Etten-Leur	44.578	1.678	7.551	15,44	320,75	59,60	688.163		4.322	538.211	450.013	111.241	86.881
Geertruidenberg	22.099	792	3.503	15,44	320,75	59,60	341.148		2.143	254.030	208.766	53.657	60.474
Halderberge	31.041	1.076	4.697	15,44	320,75	59,60	479.189		3.010	345.122	279.925	68.388	95.408
Moerdijk	37.711	-	5.719	15,44	-	59,60	582.155		3.656	-	340.832	28.696	-
Oosterhout	57.425	2.218	8.959	15,44	320,75	59,60	886.486		5.568	711.413	533.925	133.997	98.642
Roosendaal	77.613	-	11.703	15,44	-	59,60	1.198.134		7.525	-	697.458	58.350	-
Rucphen	23.636	-	3.199	15,44	-	59,60	364.876		2.292	-	190.649	14.355	-
Steenbergen	24.610	-	3.493	15,44	-	59,60	379.911		2.386	-	208.170	16.836	-
Woensdrecht	22.191	-	3.151	15,44	-	59,60	342.569		2.152	-	187.788	15.700	-
Zundert	22.518	826	3.051	15,44	320,75	59,60	347.617		2.183	264.936	181.829	47.491	42.523
TOTAAL	**721.978**	**17.640**	**111.699**	**15,44**	**320,75**	**59,60**	**11.145.377**	**241.877**	**70.000**	**5.657.950**	**6.656.866**	**1.320.513**	**949.571**

(bedragen in €)

	Indexeringsbedragen			Bijdrage per inwoner/kind			Totaal 2025	Totaal 2024
Gemeenten	Indexatie bijdrage per inwoner basispakket	indexatie bijdrage per kind 0-4 jaar	Indexatie bij-drage per kind 4-18 jaar	Informatie beveiliging	CAO Impact 2024	structurele correctie ingroeipad (S)	TOTAAL BIJDRAGE DEEL-NEMENDE GEMEENTEN BASISTAKEN 2025	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN BASISTAKEN 2024
Altena	41.438	36.272	28.341	19.824	43.010	822	2.750.491	2.584.398
Alphen-Chaam	7.511	5.802	4.370	3.649	7.171	-28.169	435.693	414.284
Baarle-Nassau	5.076	3.266	2.741	2.427	4.495	-9.443	278.370	259.374
Bergen op Zoom	49.433	-	29.322	23.752	31.940	-19.196	1.865.477	1.736.792
Breda	133.831	104.626	81.089	64.774	129.594	119.690	8.510.864	5.714.895
Drimmelen	20.095	14.840	11.190	9.612	18.706	-58.213	1.173.757	1.070.190
Etten-Leur	32.000	25.027	20.926	15.432	31.614	86.347	2.090.176	1.967.187
Geertruidenberg	15.863	11.812	9.708	7.658	15.161	25.808	1.006.229	953.236
Halderberge	22.282	16.048	13.016	10.705	20.824	10.285	1.364.202	1.272.560
Moerdijk	27.070	-	15.849	13.081	17.406	25.795	1.054.541	986.960
Oosterhout	41.222	33.081	24.828	19.772	40.203	-59.919	2.469.217	2.278.603
Roosendaal	55.713	-	32.432	27.159	35.748	5.768	2.118.286	1.990.130
Rucphen	16.967	-	8.865	8.119	10.476	-36.213	580.386	533.653
Steenbergen	17.666	-	9.680	8.552	11.090	-23.617	630.675	586.703
Woensdrecht	15.929	-	8.732	7.749	10.002	-7.823	582.798	548.540
Zundert	16.164	12.320	8.455	7.735	14.981	-31.923	914.310	848.193
TOTAAL	**518.260**	**263.095**	**309.544**	**250.000**	**442.419**	**-**	**27.825.471**	**23.745.697**

Bijlagen

Verbonden partijen voor de gemeentebegrotingen 2025

Naam: GGD West Brabant
Vestigingsplaats: Breda

(bedragen in €)

Begroting 2025	01-01-2025	31-12-2025
Eigen vermogen	6.587	6.667
Vreemd vermogen	10.500	10.500
Financieel resultaat 2023		-

Bron Begroting 2025 (bedragen x € 1.000)

Gemeente	Belang begroot 2025	
	01-01-2025	31-12-2025
Altena	2.750.491	9,97%
Alphen-Chaam	435.693	1,58%
Baarle-Nassau	278.370	1,01%
Bergen op Zoom	1.865.477	6,76%
Breda	8.267.047	29,97%
Drimmelen	1.173.757	4,26%
Etten-Leur	2.090.176	7,58%
Geertruidenberg	1.006.229	3,65%
Halderberge	1.364.202	4,95%
Moerdijk	1.054.541	3,82%
Oosterhout	2.469.217	8,95%
Roosendaal	2.118.286	7,68%
Rucphen	580.386	2,10%
Steenbergen	630.675	2,29%
Woensdrecht	582.798	2,11%
Zundert	914.310	3,31%
TOTAAL	**27.581.654**	**100,00%**

Dit is de GGD

In het overzicht hiernaast zijn onze werkzaamheden gekoppeld aan:

1. Het basispakket: de wettelijke taken die de GGD uitvoert voor alle gemeenten en taken waartoe het algemeen bestuur heeft besloten (Binnen het basispakket kunnen gemeenten eigen keuzes maken, dat noemen we lokale accenten.).
2. Plustaken: wil een gemeente meer dan het basispakket, dan kan zij plustaken inkopen.
3. Overig: taken die anderen dan gemeenten afnemen en financieren.

Opbrengsten

Gemeentelijke bijdragen	€ 28 miljoen
Opbrengst uit tarieven	€ 3 miljoen
Overige opbrengsten	€ 12 miljoen

Toelichting overige opbrengsten

Deze bestaan onder andere uit:

- Opbrengsten vanuit Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant voor de GHOR
- Opbrengsten uit subsidies
- Opbrengsten plusproducten gemeenten

Werkzaamheden	basispakket	plustaken	overig
Jeugdgezondheidszorg	x	x	
Infectieziektebestrijding	x		
Tuberculosebestrijding	x		
Medische milieukunde	x		
Technische hygiënezorg	x	x	
Seksuele gezondheid	x		
Reizigersadvies			x
Forensische geneeskunde	x	x	
Preventieprogramma's	x	x	
Inspecties kinderopvang	x	x	
Toezicht WMO		x	
Onderzoek en advies	x	x	x
Beleid	x		
Geneeskundige hulpverlening bij rampen	x		
Openbare geestelijke gezondheidszorg	x	x	

Wij maken
samen
gezond
gewoon

GGD West-Brabant

Reactie op ingekomen financiële en beleidsmatige richtlijnen begroting GGD West-Brabant 2025 **Maart 2024**

In het onderstaande overzicht vindt u de ingekomen financiële en beleidsmatige richtlijnen voor onze beleidsbegroting 2025, die uit de college- en raadsbehandelingen zijn gekomen. In de laatste kolom is aangegeven of én eventueel hoe dit binnen de GGD West-Brabant is toegepast.

	Gemeente	Richtlijnen Raad	Antwoord GGD
		Beleidsmatige richtlijnen:	
1.	Moerdijk Etten-Leur Halderberge Roosendaal Zundert	De GGD geeft in de kaders en Beleidsbegroting 2025 duidelijk weer met welke concrete plannen invulling gegeven gaat worden aan de in het beleidsplan 2023-2026 'Wij maken samen gezond gewoon' opgenomen 4 ambities en laten ze hun 3 gezonde geluiden horen.	Deze richtlijn is overgenomen.
2.	Moerdijk Etten-Leur Halderberge Roosendaal Zundert	Met behulp van prestatie-indicatoren brengt de GGD de resultaten in beeld die zij bereikt op de diverse door haar uit te voeren taken. De GGD heeft aangegeven in de tweede helft van 2023 te starten met het formuleren van indicatoren, samen met een afvaardiging van de gemeenten. Gezien de gemaakte afspraak dient de GGD de indicatoren op te nemen in de begroting 2024 en dienen deze ook terugkomen (evt. met uitbreiding) in de Beleidsbegroting 2025	Deze richtlijn is overgenomen voor wat betreft begroting 2025. Voor begroting 2024 wordt nog een begrotingswijziging hierop voorgelegd. Een aantal productie/output-gegevens wordt zowel regionaal als per gemeente ter kennisname als bijlage opgenomen bij de jaarstukken vanaf 2023.
3.	Moerdijk Etten-Leur Halderberge Roosendaal Zundert	In het kader van GALA gaat de GGD aan de slag met het versterken van de (regionale) kennis- en adviesfunctie. Daarnaast gaat ze aan de slag met de coördinatie. De concretisering van de coördinerende rol van de GGD wordt later uitgewerkt, waarbij gekeken wordt welke regionale thema's worden opgepakt. Ook de precieze rol inzake de ketenaanpakken (vanuit IZA) wordt hierin uitgewerkt.	Deze richtlijn is overgenomen.
4.	Moerdijk Etten-Leur Halderberge Roosendaal Zundert	De GGD heeft binnen het basispakket haar diensten in het kader van de Omgevingswet in 2024 uitgebreid. De algemene bijdrage is met € 0,13 per inwoner verhoogd. In de begroting geeft de GGD aan wat zij gemeenten in 2025 binnen het basispakket biedt aan advisering in het kader van de Omgevingswet, waarbij het uitgangspunt is dat binnen het	Deze richtlijn is overgenomen.

		basispakket zo veel mogelijk tegemoet wordt gekomen aan de vraag van gemeenten. De genoemde aantallen en termijnen dienen indicatief te zijn zodat voor (harde) afspraken eerst ervaring opgedaan wordt in de eerste jaren van de Omgevingswet.	
		Financiële richtlijnen:	
1.	Alle 16 gemeenten	We verwachten van het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling dat zij uiterlijk 15 april 2024, maar bij voorkeur vóór 1 april 2024, een structureel sluitende meerjarenbegroting voor komende vier jaar aanbiedt aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling vermeldt duidelijk de inhoudelijke en financiële uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting neemt de gemeenschappelijke regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.	Dit punt is overgenomen. Meerjarenoverzicht per gemeente voor de jaren 2025-2029 is beschikbaar. Hierbij merken we op dat de toekomstige bijdragen gebaseerd zijn op de prognoses van het aantal inwoners en kinderen per gemeenten.
2.	Alle 16 gemeenten	De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken opgenomen, behalve als dit eerder door het Algemeen Bestuur is besloten.	Hier voldoen we aan. In de beleidsbegroting 2025 is geen nieuw beleid opgenomen.
3.	Alle 16 gemeenten	De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de gemeenschappelijke regeling de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de gemeenschappelijke regeling in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de	Het overzicht is opgenomen onder de tabel reserves en voorzieningen. De bijlage reserves en voorzieningen in de beleidsbegroting 2025 is een overzicht van de jaren 2024 en 2025. Er zit geen verder toekomstig verloop in. Het doel van de reserves is onderdeel van de nota reserves en voorzieningen en wordt toegelicht in de jaarrekening . Dit wordt niet apart in de begroting aangegeven. Thans hebben wij u eerder geïnformeerd ten aanzien van actualisatie van reserves en voorzieningen. Na afronding van de jaarrekening 2023 kunnen we hiermee starten. Conform toezegging leggen wij een geactualiseerde

		gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.	(nota)reserves en voorzieningen aan u voor in de algemeen bestuursvergadering van 11 juli 2024.
4.	Alle 16 gemeenten	De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering, overige CAO afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de gemeenschappelijke regeling de dan meest recente Rijkscirculaire voor zowel de loon- als de prijsindex.	Zie ook de reactie bij punt 1. De begroting 2025 wordt opgesteld op basis van een gelijkblijvende gemeentelijke bijdrage t.o.v. van voorgaand jaar (2024). Uitzondering hierop is de CAO en indexering. Dit is een structurele autonome ontwikkeling die jaarlijks in de begroting verwerkt wordt. Het algemeen bestuur heeft op 28 januari 2021 bij de vaststelling van de kadernota dit onderwerp expliciet besproken en ingestemd met de wijze waarop indexering toegepast wordt voor begroting 2022. Voor de jaren 2023 e.v. is er rekening gehouden met de index van 2023. Voor 2025 e.v. wordt deze jaarlijks aangepast.
5.	Alle 16 gemeenten	Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd.	In lijn met onze nota reserves en voorzieningen past de omvang van onze algemene reserve binnen de afgesproken bandbreedte.
6.	Alle 16 gemeenten	Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.	Dit is juist en is ook als zodanig doorgerekend.
7.	Alle 16 gemeenten	Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te	Indien 2025 een positief resultaat laat zien zal het dagelijks bestuur hiervoor mogelijk een expliciet en gemotiveerd voorstel tot resultaatbestemming voorleggen aan het algemeen bestuur van de GGD West-Brabant.

		leggen aan het Algemeen Bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het Algemeen Bestuur.	
8.	Alle 16 gemeenten	In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de gemeenschappelijke regeling de risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de gemeenschappelijke regeling inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.	Dit punt is overgenomen.
9.	Moerdijk Etten-Leur Halderberge Roosendaal Zundert	De GGD heeft aangegeven in het najaar van 2023 te starten met de analyse van de bestemmingsreserves. De uitkomsten hiervan worden vertaald in te hanteren uitgangspunten. Zoals door de GGD is aangegeven, worden deze door het Algemeen Bestuur in 2024 bij de kadernota vastgesteld. In de beleidsbegroting 2024 worden deze verwerkt zodat aanvullend inzicht wordt gegeven in nut en noodzaak van de bestemmingsreserves. Dit dient ook te gebeuren voor de P&C- cyclus 2025. Op deze manier kan ook worden voldaan aan financiële richtlijn 3.	Zie punt 3.